

СТИВЪН КИНГ БАЛАДА ЗА ГЪВКАВИЯ КУРШУМ

Превод от английски: Мария Парушева, 1994

chitanka.info

Барбекюто беше към края си. Добре беше минало — напитки, печени на дървени въглища ребърца — алангле, зелена салата и специалния сос на Мег. Бяха започнали в пет. Сега беше осем и половина и почти падаше здрач — тъкмо времето, когато едно голямо парти започва да се развихря. Но това не беше голямо парти. Бяха само петима — агентът и съпругата му, прочутият млад писател и неговата съпруга, и редакторът на списанието, който беше малко над шестдесетте, но изглеждаше по-стар. Редакторът пиеше безалкохолно. Агентът бе казал на младия писател, преди да пристигне редакторът, че той е имал проблеми с пиенето. Сега вече нямаше, но я нямаше и жената на редактора... поради което бяха не шест, а пет.

Вместо да се развихрят — те бяха обзети от едно настроение на самовглъбяване, което ги обхвана с падането на здрача в двора на писателя, който излизаше на езерото. Първият роман на писателя бе получил добра оценка от критиката и се бе продал добре. Той бе късметлия момче и му правеше чест, че го съзнава.

С някакъв игрив интерес към страшните истории, разговорът се бе обърнал от ранния успех на младия писател към други писатели, които са привлекли от рано общественото внимание и след това се бяха самоубили. Спомена се Рос Локридж и Том Хейгън. Жената на агента спомена Силвия Плат и Ан Секстън, а младият писател каза, че не смята Силвия Плат за успяла писателка. Тя не бе се самоубила, заради успеха, каза той. Успехът бе дошъл, защото тя се бе самоубила. Агентът се усмихна.

— Моля ви, не може ли да говорим за нещо друго? — попита жената на младия писател, малко нервно.

Без да ѝ обръща внимание, агентът каза:

— И лудостта. Има и такива, които полудяват, заради успеха. — Агентът имаше приятния глас на актьор, който не е на сцената.

Жената на писателя пак се приготви да възрази — тя знаеше, че съпругът ѝ не само обича да говори за тези неща, за да може да се шегува по тези въпроси, а той искаше да се шегува по тези въпроси, защото мислеше за тях прекалено много — но в този момент заговори редакторът на списанието. Това, което той каза бе твърде странно и тя забрави да възрази.

— Лудостта е гъвкав куршум.

Жената на агента сякаш се стресна. Младият писател се наведе напред със скептично изражение. Той каза:

— Това ми звучи познато.

— Естествено — каза редакторът. — Тази фраза, метафората „гъвкав куршум“ е на Мариан Мур. Тя я беше използвала, за да опише някаква кола. Винаги съм мислел, че тя описва много добре състоянието лудост. Лудостта е нещо като психическо самоубийство. Не казват ли днес лекарите, че единственият начин да се измери смъртта, е като се измери смъртта на мозъка.

Съпругата на младия писател подскочи.

— Някой да иска още едно питие? — нямаше желаещи. — Е, аз искам, щом ще говорим за тези неща — каза тя и отиде да си налее.

Редакторът каза:

— Веднъж ми бяха дали един разказ, когато работех за „Логан“. Разбира се списанието вървеше по пътя на „Колиър“ и „Сатърдей Ивнинг Поуст“, но ние ги надживяхме. — Той произнесе това с известна гордост. — Публикувахме по тридесет и шест разказа годишно, може би повече и всяка година пет-шест от тях попадаха в сборниците с най-добрите разкази за годината. И хората ги четяха. Както и да е, заглавието на този разказ бе „Балада за гъвкавия куршум“ и той бе написан от един човек на име Рег Торп. Млад човек на възрастта на този млад човек тук, и успял почти толкова.

— Нали той написа „Фигури от подземния свят“? — попита жената на агента.

— Да. Направо рекорд за пръв роман. Великолепни критики, чудесно се продаваше и с твърди, и с меки корици, литературната гилдия, всичко. Дори филмът бе доста добър, въпреки че не беше хубав, колкото книгата. Въобще не можеше да се мери с нея.

— Страхотно ми хареса тази книга — каза съпругата на писателя, примамена да се включи отново в разговора, въпреки вътрешната си съпротива. Тя имаше удивения, доволен вид на човек, който току-що си е спомнил нещо приятно, което много дълго му е убягвало. — Написал ли е нещо от тогава? Прочетох „Фигури от подземния свят“, когато бях в колежа, през... ами, достатъчно отдавна, въобще не ми се мисли.

— Не си мръднала от тогава — каза топло жената на агента, въпреки че дълбоко в себе си мислеше, че съпругата на писателя носи

прекалено малка фланелка и прекалено тесни панталонки.

— Не, оттогава нищо не е написал — каза редакторът. — Освен този кратък разказ, за който ви говорех. Самоуби се. Полудя и се самоуби.

— О, — каза жената на младия писател. — Пак ли за това.

— Публикували ли са разказа? — попита младият автор.

— Така и не стигна до печат, защото редакторът полудя и за малко щеше да се самоубие.

Изведнъж агентът се изправи и отиде да освежи безалкохолното, което пиеше и което едва ли имаше нужда от освежаване. Той знаеше, че редакторът бе изкарал една нервна криза през лятото на 1969, малко преди списанието „Логан“ да фалира.

— Аз бях този редактор — информира останалите редакторът. — В определен смисъл ние полудяхме заедно, Рег Торп и аз, въпреки, че аз бях в Ню Йорк, а той — в Омаха, и ние дори не се познавахме. Книгата му бе излязла шест месеца преди това и той се бе преместил в Омаха, за да „си събере мислите“, както бе популярно да се казва тогава. Зная останалата част от историята, защото понякога виждам жена му, когато тя е в Ню Йорк. Тя рисува. При това доста добре. Голяма късметлийка е — за малко той щеше да я вземе със себе си.

Агентът се върна и седна.

— Сега започвам да си спомням — каза той. — Не беше само жена му, нали? Той застреля още двама-трима души, между които едно дете.

— Точно така — каза редакторът. Всъщност точно детето го подтикнало да започне.

— Детето го подтикнало? — попита съпругата на агента. — Какво искаш да кажеш?

Но по лицето на агента личеше, че той няма да се остави да го въвлекат, той щеше да говори, но нямаше да се остави да го разпитват.

— Аз зная моята част от историята, защото я преживях — каза редакторът на списанието. — И аз извадих късмет. Страхотен късмет. Има нещо много интересно свързано с тези, които се опитват да се самоубият като насочат пистолет към главата си и натиснат спусъка. Човек би си помислил, че този метод е абсолютно сигурен, по-добър от хапчета или от това да си прережеш вените, обаче не е. Когато се застреляш в главата просто не можеш да знаеш последствията.

Куршумът може да рикошира от черепа ти и да убие някой друг. Може да последва извивката на черепа ти и да излезе от другата страна. Може да заседне в мозъка и да ослепееш, а да останеш жив. Един човек може да се застреля в челото с пистолет калибър 38 и да се събуди в болница. Друг може да се застреля в главата с калибър 22 и да се събуди в ада... ако има такова място. Склонен съм да вярвам, че то е тук на земята, вероятно в Ню Джърси.

Съпругата на писателя се засмя доста пронизително.

— Единственият сигурен метод за самоубийство е да се скочи от висока сграда, но към този изход се насочват само тези, които са се отдали изцяло на тази идея. Много неприятно за гледане, нали така?

Това, което искам да кажа, е че когато човек се застреля с гъвкав куршум, той всъщност не знае какъв ще е изходът. В моя случай, аз скочих от един мост и се събудих на обсипан с боклуци насип и един шофьор ме удряше по гърба и ми вдигаше ръцете нагоре и надолу, сякаш му бяха дали двадесет и четири часа, за да влезе във форма, а той ме бе взел за машина за гребане. При Рег куршумът бе смъртоносен. Той... Обаче аз започнах да ви разказвам една история, без да съм сигурен дали непременно искате да я чуете.

Той ги огледа въпросително в сгъстяващия се здрач. Агентът и съпругата му се спогледаха неуверено, а съпругата на писателя се готвеше да каже, че според нея са говорили достатъчно за неприятни работи, когато съпругът ѝ каза:

— Искам да чуя. Естествено, ако нямаш нищо против да ни я разкажеш. Ако нямаш никакви лични мотиви.

— Никога не съм я разказвал — каза редакторът, — но не поради никакви лични мотиви. Вероятно никога не съм попадал на подходяща публика.

— Давай тогава — каза писателят.

— Пол — жена му сложи ръка на рамото му. — Не мислиш ли, че...

— Не сега, Мег.

Редакторът каза:

— Разказът пристигна по пощата, а по това време в „Логан“ повече не четяхме случайни материали, изпратени от читатели. Когато такива пристигнеха, едно момиче ги поставяше в пликове и ги връщаше обратно с бележка, на която бе написано: „Във връзка с

нарастващите разходи и нарастващата невъзможност на редакцията да обработва нарастващия брой постъпващи материали, списанието не чете доброволно изпратени читателски материали. Желаем ви късмет, ако решите да предложите материала си на друго място.“ Не е ли страхотна ала-бала? Не е лесно да се използва думата „нарастващ“ три пъти в едно изречение, но те го бяха направили.

— А ако не е приложен адресиран плик за връщане на ръкописа, той отива в кошчето за смет — каза писателят. — Нали така?

— Никакво съмнение. Жал към никого.

Едно особено напрегнато изражение се появи на лицето на писателя. Това бе изражението на човек, попаднал във вълча яма, където десетки по-добри от него са били разкъсани на парчета. До момента този човек не бе видял нито един вълк. Но той усещаше, че те са там някъде и ноктите им продължават да са остри.

— Както и да е — каза редакторът, докато изваждаше табакерата си — този разказ пристигна по пощата и момичето, което отговаряше за тези неща, прикрепи с кламер готовата бланка с отказа върху първа страница и тъкмо се готвела да го постави в плика за връщане, когато хвърлила един поглед на името на автора. Е, тя била чела „Фигури от подземния свят“. Онази есен всички я бяха чели или я четяха или бяха в списъците на чакащите по библиотеките или проверяваха кога ще излезе изданието с меки корици.

Жената на писателя, която бе забелязала напрегнатото изражение на лицето му, го хвана за ръката. Той ѝ се усмихна. Редакторът щракна с една златна запалка „Ронсън“ пред цигарата си и в падащия мрак всички видяха колко е хлътнало лицето му — висящите торбички под очите, които напомняха крокодилска кожа, набраздените бузи, щръкналата брадичка на стареца, която се подаваше от това лице, навлязло в късните периоди на средната възраст като нос на кораб. *Този кораб, помисли си писателят, се казва старост. На никой не му се пътува с него, но кабините са пълни, всъщност и траповете.*

Запалката загасна и редакторът замислено запуфка цигарата си:

— Момичето, от отдел „писма“, което вместо да върне обратно разказа, го прочете и го предаде по-нагоре, в момента е постоянен редактор в „Патнъм и Синове“. Името ѝ е без значение, това, което има значение е, че в големия чертеж на живота, векторът на това момиче пресече този на Рег Торп в отдел „Писма“ на списание „Логан“.

Нейният е вървял във възходяща линия, неговият — в низходяща. Тя предаде разказа на своя шеф, а той го предаде на мен. Прочетох го и той страхотно ми хареса. Наистина, беше прекалено дълъг, но съвсем ясно се виждаше, че той ще може да съкрати петстотин думи без никакво затруднение. И пак щеше да остане достатъчно.

— За какво беше разказът? — попита писателят.

— Дори няма нужда да питаш — каза редакторът. — Всичко пасва така добре в контекста.

— За това как се полудява?

— Да, точно така. Какво е първото нещо, което ви учат, когато пишете съчинение в училище? Пишете за това, което знаете. Рег Торп знаеше как се полудява, защото участваше точно в такъв процес. Сигурно разказът привлече вниманието ми, защото и аз участвах в такъв процес. Сега бихте могли да кажете — ако бяхте редактор — че американският читател няма нужда да му се натрапва още една история за това как се полудява стилно в Америка, под тема А: „Никой с никого повече не разговаря“: Популярна тема в литературата на двадесети век. Всички големи са си опитали перото с тази тема, а всички драскачи са я прецаквали. Но този разказ беше смешен. Наистина беше много смешен.

До този момент не бях чел такова нещо. И до сега не съм. Най-близо до него бих поставил разказите на Скот Фитцджералд и... „Гетсби“. Човекът в разказа на Торп полудяваше, но полудяваше по един много смешен начин. Човек го четеше с усмивка, а в разказа имаше едно-две места — когато героят плъосва бонбоните на главата на дебелото момиче — където направо се смееше на глас. Но доста нервен смях, нали разбирате. Човек се смее, но му се ще да се обърне през рамо да види дали не го слуша някой. Сцените на напрежение в разказа, които представляваха контрапункт, бяха направо изключителни. Колкото повече се смееше човек, толкова по-нервен ставаше. И колкото по-нервен ставаше, толкова повече се смееше... чак до момента, когато героят се прибира от някакво парти в негова чест и убива жена си и дъщеричката си.

— Какъв е сюжетът? — попита агентът.

— Не — каза редакторът — това няма значение. Това е просто една история за един млад мъж, който постепенно губи позиции в опитите да се справи с успеха. По-добре е да остане мъгляво. Един

съкратен преразказ на съдържанието ще е просто отегчителен. Винаги е така.

Във всеки случай му написах писмо. Със следния текст: „Скъпи Реп Торп, току-що прочетох Вашия разказ «Балада за гъвкавия куршум» и считам, че е великолепен. Бих искал да го публикувам в «Логан» в началото на следващата година, ако не възразявате. Какво ще кажете за 800 \$? Заплащане при приемането на разказа.“ Нов параграф.

Редакторът оставяше отпечатъците на цигарата си в нощния въздух.

— „Разказът е малко дълъг и бих искал да го съкратите с около петстотин думи, ако сте в състояние. Готов съм да се съглася и на съкращение от двеста думи, ако се стигне до това. Все ще можем да отрежем някоя карикатура.“ Нов ред. „Ако желаете можете да телефонирате“. Подпис. И писмото замина за Омаха.

— И ти го помниш дума по дума? — попита съпругата на писателя.

— Запазих цялата кореспонденция в специална папка — каза редакторът. — Неговите писма, копия от моите. До края се натрупа доста голяма купчина, включително и няколко писма от Джейн Торп, неговата съпруга. Често препрочитам тази папка. Никаква полза, разбира се. Да се опита човек да разбере гъвкавия куршум е все едно да се опита да разбере защо Мобиевата лента, има само една страна. Просто така са нещата в този най-хубав от всички светове. Да, знай всичко дума по дума, или почти всичко. Някои хора знаят наизуст Декларацията на независимостта.

— Бас държа, че той ви се е обадил на следващия ден — каза агентът с усмивка. — За ваша сметка.

— Не, не се обади. Малко след като написал „Фигури от подземния свят“, Торп въобще престанал да използва телефона. Жена му ми каза. Когато се преместили в Омаха от Ню Йорк, въобще дори не прекарвали телефон в къщата. Вижте, той решил, че телефонната система не работи с електричество, а с радий. Той смятал, че това е една от най-добре пазените тайни в съвременната история на света. Той твърдял — пред жена си, че целият този радий е причината за растящия брой на болелите от рак, не цигарите или изгорелите газове на колите или пък промишленото замърсяване. Всеки телефон

има малък кристал радий в слушалката и всеки път, когато човек използва телефона, той облъчва главата си.

— Да, той е бил луд — каза писателят и всички се засмяха.

— Вместо да се обаждат, той написа писмо — каза редакторът и цигарата му проблесна в посока към езерото. — В писмото пишеше:

Скъпи Хенри Уилсън (или просто Хенри, ако ми разрешите), Вашето писмо бе едновременно вълнуващо и удовлетворяващо. Съпругата ми беше, ако може така да се каже, по-щастлива и от мен. Парите са добри... въпреки, че ако трябва да съм честен, трябва да призная, че идеята въобще да публикувам в „Логан“ е повече от добра компенсация (но ще ги взема, ще ги взема). Разгледах вашите съкращения и мисля, че са добре направени. Смятам, че разказът само печели от това, а пък вие печелите място за карикатурите си.

С най-добри пожелания, Рег Торп.

Под подписа му имаше една странна малка рисунка... повече приличаше на драсканица. Око в пирамида, като тези, дето са отпечатани на задната страна на доларова банкнота. Но вместо Novus Ordo Seclorum, на панделката отдолу бе изписано: Fornit Malo Fornus.

— Или латински или езикът на Граучо Маркс — каза съпругата на агента.

— Просто част от растящата ексцентричност на Рег Торп — каза редакторът. — Жена му ми каза, че той е започнал да вярва в някакви малки човечета, нещо като духчета или елфи, пълни с... „късметлийски прах“, предполагам, че така се казва. И този „късметлийски прах“...

— ...се нарича форнус — довърши писателят. Беше широко усмихнат.

— Да, и жена му смятала, че това е много смешно. Отначало. Всъщност тя отначало си мислела — Торп измислил Форинтите, докато пишел „Фигури от подземния свят“ — че Рег просто я будалка. Може отначало и така да е било. Изглежда, че всичко се е развило от

приумица в суеверие, а от там в истинска вяра. Една... гъвкава фантазия. Но накрая тя станала твърда. Много твърда.

Всички се бяха умълчали. Усмивките бяха изчезнали.

— Форинтите имали своите смешни страни — каза редакторът. — В края на пребиваването им в Ню Йорк пишещата машина на Торп започнала да ходи на ремонт много често, а когато се преместили в Омаха, ремонтите зачестили дори още повече. Докато машината била на поправка, първия път, когато пристигнали, той взел от сервиза една под наем. Няколко дни след като Рег получил собствената си машина, и му казал, че ще му изпрати сметка за почистване и на двете машини.

— Какъв е бил проблемът? — попита жената на агента.

— Били пълни с храна — каза редакторът. — Мънички парченца кекс и бисквити. Върху самите пластинки на клавишите имало размазано фъстъчено масло. Рег хранил Форнита в машината си. За всеки случай „хранел“ и машината под наем, да не би Форнита да се е преместил.

— Боже — каза писателят.

— Тогава не знаех тези неща, нали разбирате. Просто му отговорих на писмото и изразих задоволството си. Секретарката ми напечата писмото, внесе го за подпис, но после трябваше да излезе или нещо такова. Подписах го, тя не беше се върнала и тогава, без никаква особена причина, нарисувах същата драскулка под името си. Пирамида. Око. „Fornit Malo Fornus“. Лудост. Секретарката го видя и попита дали да го изпрати в този вид. Вдигнах рамене и казах да го изпрати.

След два дни ми се обади Джейн Торп. Тя ми каза, че писмото ми било развълнувало много Рег. Рег решил, че е попаднал на сродна душа, на някой друг, който знае за Форнитите. Разбирате в каква глупава ситуация попаднах. В този момент за мен Форнит можеше да означава от френски ключ до полски нож за рязане на месо. Обясних на Джейн, че просто съм прекопирал рисунката на Рег. Тя искаше да знае защо. Аз се направих, че не чух въпроса, въпреки че отговорът трябваше да бъде, че съм го направил, защото съм бил страшно пиян, когато подписвах писмото.

Той замълча и в задния двор последва неловка тишина. Всички се загледаха в небето, в езерото, в дърветата, въпреки че те си бяха непроменени.

— Откакто се помня като възрастен човек, винаги съм пиел и не мога да кажа кога нещата започнаха да излизат от контрол. В професионално отношение успях да се справя с бутилката почти до самия край. Започвах да пия по време на обета и се връщах в офиса позамаян. Въпреки това се справях успешно с работата си. Питиетата след работа — първо във влака, после в къщи — те ме довършваха.

С жена ми имахме проблеми, които не бяха свързани с пиенето, но пиенето задълбочи проблемите. От много време тя се готвеше да ме напусне и седмица преди да пристигне разказа на Рег Торп, наистина го направи.

Опитвах се да го превъзмогна, когато пристигна разказа на Торп. Пиех прекалено много. Отгоре на всичко преживявах — е, сигурно би било модерно да се назове „криза на средната възраст“. Тогава просто усещах, че съм в депресия по отношение на професионалния си живот, така както бях в депресия и по отношение на личния. Започнах вътрешно да се боря, или поне се опитвах да го направя, с нарастващото чувство, че редактирането на разкази за масовия читател, които в крайна сметка ще бъдат прочетени от нервни пациенти в чакалните на зъболекарите, от домакини по време на обета или от някой отегчен студент, не е непременно благородна професия. Започнах да си давам сметка — или поне да се опитвам да го сторя, всички от списанието си давахме сметка по това време — че скоро може да няма „Логан“.

В този тъп есенен пейзаж на терзанията на средната възраст пристига един много хубав разказ от един много добър писател, един смешен, енергичен поглед върху механиката на полудяването. Като ярък слънчев лъч. Зная, че изглежда странно да се кажат такива неща за един разказ, който завършва с това, че главният герой убива жена си и бебето си, но попитайте един редактор какво е истинска радост и той ще ви каже, че това е един голям разказ или роман, който идва неочаквано, появява се на бюрото ви като голям коледен подарък. Вижте, нали знаете разказа на Шърли Джексън „Лотарията“. Той завършва на една от най-мрачните нотки, които можете да си представите. Искам да кажа, че извеждат една добра жена и я убиват с камъни. Нейният син и дъщеря ѝ участват в убийството, за бога. Но това бе една великолепно белетристична творба... и се обзалагам, че

редакторът в Ню Йоркър, който пръв я прочел, си е отишъл вечерта, като си е подсвирквал.

Искам да кажа, че разказът на Торп беше най-хубавото нещо в живота ми в този момент. Единственото хубаво нещо. А от това, което жена му ми каза по телефона този ден, това че съм приел разказа било единственото хубаво нещо, което му се било случило напоследък. Връзката писател-редактор е винаги взаимно паразитиране, но в случая между Рег и мен това паразитиране бе достигнало до неестествена степен.

— Да се върнем на Джейн Торп — каза Жената на писателя.

— Да, аз май я оставих в глуха линия, нали така? Тя била много ядосана от цялата работа с Форнитите. Отначало. Аз ѝ казах, че просто съм надраскал пирамидата с окото под подписа си, без да имам представа какво точно може да означава и ѝ се извиних за това, което бях направил.

Тя потисна гнева си и всичко ми каза. Тя натрупвала тревогата у себе си, а нямала с кого да я сподели. Родителите и починали, а приятелите ѝ останали в Ню Йорк. Рег не допускал въобще никого в къщата. Казвал, че който дойде или е от данъчното, или от ФБР или от ЦРУ. Скоро след като се преместили в Омаха, дошло едно момиченце, което продавало сладкиши на момичешката скаутска организация. Рег му се разкрещял, казал му да се маха, казал, че знае защо е дошло и т.н. Джейн се опитала да го вразуми. Казала му, че момиченцето е само на десет години. Рег отговорил че данъчните нямат нито душа, нито съвест. Освен това, казал той, това малко момиченце би могло да бъде андроид. За андроидите не важат законите за детския труд. Той не би подминал една такава възможност — данъчните да са изпратили едно момиченце-андроид, натъпкано с радиев кристали, което да види дали той има някакви тайни... като едновременно с това го облъчи целия с канцерогенни лъчи.

— Боже господи — каза жената на агента.

— Тя жадувала един приятелски глас и моят се оказал пръв. Изслушах историята за момиченцето, разбрах как се отглеждат и хранят Форнитите, за праха фурнус, за това как Рег отказвал да разговаря по телефона. Тя ми се обаждаше от уличен автомат, през няколко улици от дома им. Тя ми каза, че се страхува, че не от данъчните, от ФБР или ЦРУ се бои Рег. Тя смяташе, че Те — някаква

огромна, анонимна група, която мрази Рег, която му завижда и няма да се спре пред нищо в борбата срещу него — са разбрали за неговия Форнит и искат да го убият. Ако Форнитът умре, няма да има повече романи, няма да има повече разкази, нищо. Нали разбирате? Самата лудост. Те са по петите му. Накрая престанал да смята за параван дори Данъчната администрация, която му създавала огромни неприятности във връзка с приходите от „Фигури от подземния свят“ — накрая останали просто Те. Истинска параноична фантазия. Те искат да убият неговия Форнит.

— Боже Господи, ти какво й каза? — попита агентът.

— Опитвах се да й вдъхна малко кураж — каза редакторът. — Тъкмо се бях върнал от един обяд, на който бях изпил пет мартинита, тя ми се обаждаше от телефонна будка в Омаха, опитвах се да й кажа, че всичко е наред и не трябва да се тревожи за това дете съпругът й вярва, че телефоните са пълни с радиови кристали, или пък анонимна група му изпраща момиченце-андроид, за да го облъчи, да не се тревожи за това, че съпругът й е отделил таланта си от съзнанието си до такава степен, та е започнал да вярва, че в пишещата му машина има духче.

Не вярвам да съм бил много убедителен.

Тя ме помоли — не, тя просто ме умоляваше — да поработя с Рег върху разказа, да уредя той да бъде отпечатан. Тя направи всичко друго, без да се стигне до това да каже открито, че „Гъвкавият куршум“ е последната връзка на Рег с това, което насмешливо наричаме реалност.

Попитах я какво да правя, ако Рег пак спомене Форнитите. „Разсейте го“ — каза тя. Това бяха точните й думи — разсейте го. И затвори телефона.

На следващия ден в пощата имаше писмо от Рег — пет страници на машина, с минималната разредка. Първият параграф бе за разказа. Пишеше, че преработването му върви добре. Той смяташе, че ще успее да съкрати седемстотин думи от оригиналните десет хиляди и петстотин, така че окончателният вариант щеше да е девет и осемстотин. Останалата част от писмото бе за Форнитите и форнуса. Неговите наблюдения и въпроси... десетки въпроси.

— Наблюдения? — писателят се наведе напред. — Значи той всъщност ги е виждал?

— Не — каза редакторът. — Не ги е виждал в истинския смисъл на думата, но по някакъв друг начин... предполагам. Знаете, че астрономите са знаели за съществуването на Плутон, много преди да се изобрети достатъчно мощен телескоп, с който да го видят. Те разбрали за неговото съществуване по орбитата на Нептун. Рег наблюдаваше Форнитите по този начин. Те обичат да ядат нощем, забелязал ли си това? Хранел ги по всяко време на денонощието, но забелязал, че храната изчезва след осем часа вечерта.

— Халюцинации? — попита писателят.

— Не — каза редакторът. — Просто жена му почиствала доколкото може храната от пишещата машина, докато Рег ходел на вечерната си разходка. А той излизал всяка вечер в девет.

— Трябва да е била съвсем нагла, че да ти се жалва — изръмжа агентът. — Та тя самата е подхранвала фантазиите на мъжа си.

— Ти не разбираш защо се обади тя и защо беше толкова разстроена — каза тихо редакторът. Той погледна към съпругата на писателя. — Но аз се обзалагам, че ти си Разбрала, Мег.

— Може би — каза тя и хвърли кос поглед към мъжа си. — Тя не се е ядосала затова, че си му подхранвал фантазиите. Тя се е страхувала да не ги разстроиш.

— Браво — редакторът запали нова цигара. — Точно по тази причина тя махала и храната. Ако храната се събирала върху машината, Рег щял да направи логическо заключение на основата на своите съвсем нелогични предварителни схващания. А именно, че неговият Форнит или е умрял или си е отишъл. Следователно няма да има повече форнус. Следователно няма повече писане. Следователно...

Редакторът остави думата да се носи с цигарения дим и пак продължи:

— Той решил, че навярно форинтите са нощни същества. Те не обичали силните шумове — той забелязал, че не може да пише сутрин след шумно парти — те мразели телевизия, мразели електричеството, мразели радия. Рег бил продал техния телевизор за двадесет долара и часовникът му с радиов циферблат бил отдавна изчезнал. След това въпросите. Откъде знам за Форинтите? Дали бе възможно един да живее при мен? Ако е така, какво мисля за това, това и онова? Смятам, че няма нужда да навлизам в подробности. Ако някога сте имали куче от определена порода и си спомняте какви въпроси сте задавали за

това, как да се грижите и да го храните, то сигурно се сещате какви въпроси ми задаваше Рег. Една малка драсканица под подписа ми беше достатъчна, за да се отвори кутията на Пандора.

— Ти какво му отговори? — попита агентът.

Редакторът каза бавно:

— Всъщност оттук започнаха проблемите. И за двама ни. Джейн ми беше казал. „Разсейте го“ и аз така и направих. За съжаление, малко се престарах. Отговорих на писмото му вкъщи, бях много пиян. Апартаментът ми изглеждаше прекалено пуст. Имаше застоял дъх — цигарен дим, без да е проветрявано. Всичко щеше да се запусне, сега, когато Сандра си отиде. Покривалото на дивана беше цялото намачкано. Мръсни чинии в умивалника, от този род неща. Един мъж на средна възраст, неспособен да домакинства.

Седях си с лист хартия на пишещата машина и си мислех: *Имам нужда от Форнит. Всъщност имам нужда от десетина форнити да посипят тази самотна къща със своя прах от единия край до другия.* В този момент бях достатъчно пиян, за да мога да завиждам на Рег Торп за неговата заблуда.

Разбира се, писах на Рег, че имам Форнит. Казах му, че моят поразително прилича по характер на неговия. Нощна птица. Мрази силните шумове, но изглежда слуша с удоволствие Бах и Брамс... често ми се е случвало да работя изключително добре, след като съм ги слушал вечерта, казах му аз. Бях открил, че моят Форнит много обича колбас Болоня... Рег опитвал ли е да даде на своя? Просто оставях парченца до писалката си и те винаги изчезваха на сутринта. Освен ако, както казваше Рег, не е било шумно предната нощ. Казах му, че се радвам да науча за радия, въпреки че нямам часовник със светец циферблат. Казах му, че моят Форнит е с мен от училище. Толкова се увлякох със собствените си фантазии, че изписах шест страници. Накрая добавих един параграф за историята, съвсем повърхностни бележки и го подписах.

— И под подписа...? — попита жената на агента.

— Разбира се. Форнит Мало Форнус — той замълча. — Сигурно не забелязвате в тъмното, но аз се изчервих. Бях толкова тъпанарски пиян, толкова тъпанарски самодоволен... може би щях да размисля на хладно при зазоряване следващата сутрин, но тогава вече бе прекалено късно.

— Бил си го изпратил предната вечер? — измърмори писателят.

— Да, бях. И тогава, в продължение на седмица и половина, чаках със затаен дъх. Един ден пристигна ръкописът, адресиран до мен, без придружаващо писмо. Съкращенията бяха направени така, както се бяхме уговорили и аз реших, че разказът е направо великолепен, само дето ръкописът беше... ами, аз го поставих в куфарчето си, занесох го вкъщи и сам го препечатах. Беше покрит със странни жълти петна. Помислих си...

— Урина? — попита жената на агента.

— Да, така си помислих. Но не беше. Когато се прибрах вкъщи намерих писмо от Рег. Този път десет страници. В писмото ставаше ясно какви са тези жълти петна. От колбаса. Много ги обичали с горчица.

Този ден бях съвсем трезвен. Но писмото, в комбинация с тези жалки петна от горчица по целия ръкопис, ме изпрати директно към барчето. Напих се едно хубаво.

— Какво друго пишеше в писмото? — попита жената на агента. Тя изпаднаше все повече и повече в плен на историята и сега се бе привела над доста големия си корем в поза, която напомняше на жената на писателя за кучето Снупи, което е застанало върху къщичката си и се прави на хищник.

— Този път имаше само два реда за разказа. Казваше, че цялата заслуга е на Форнита... и на мен. Колбасът бил наистина прекрасна идея. Ракне много го харесал и в резултат...

— Ракне? — попита авторът.

— Това беше името на Форнита — каза редакторът. — В резултат от колбаса, Ракне подкрепил редакцията на разказа. Останалата част от писмото бе една параноична песен. Не сте виждали такова нещо в живота си.

— Рег и Ракне... бракосъчетани в рая — каза жената на писателя и се закиска нервно.

— О, съвсем не — каза редакторът. — Тяхната връзка бе просто на професионално ниво. Освен това Ракне е бил от мъжки пол.

— Кажни ни какво пишеше в писмото.

— Това не го помня наизуст. И за вас е по-добре така. Дори едно ненормално поведение започва да отегчава след известен момент. Пощальонът бил от ЦРУ. Вестникарчето от ФБР. Рег бил забелязал

сред вестниците му пистолет със заглушител. Съседите били някакви шпиони, в караваната си имали уреди за наблюдение. Той вече не смеел да ходи да пазарува в магазина на ъгъла, защото собственикът бил андроид. Още преди го подозирал, пишеше той, но сега вече бил сигурен. Видял как се кръстосват жичките под черепа му, там където бил започнал да оплешивява. И нивото на радия в къщата се било повишило. Нощем забелязвал леко зеленикаво сияние в стаите.

Писмото му завършваше така:

Надявам се, че ще ми пишете и ще ме уведомите за вашето положение и (положението на вашия Форнит) по отношение на враговете, Хенри. Вярвам, че фактът, че пътищата ни се пресякоха, е нещо, което прехвърля рамките на случайността. Бих го нарекъл спасителен пояс от (Бог? Провидението? Съдбата? избери си някое свое определение) хвърлен в последния момент.

Не е възможно един сам човек да остане дълго изправен срещу толкова много врагове. И да открие, накрая, че не е сам... достатъчно ли е да се каже, че цялата същност на нашето общуване е застанала между мен и пълното унищожение? Може би не. Трябва да зная: враговете също ли са се насочили срещу твоя Форнит, както са се насочили срещу Ракне? Ако е така, как се справяте с тях? Ако не се справяте, имате ли представа защо не? Повтарям, трябва да зная.

Писмото бе подписано с драсканицата „Форнит Мало Форнус“ и следваше послепис, само от едно изречение. Обаче смъртоносно. В P.S. се казваше: „Понякога се чудя за жена си.“

Прочетох писмото три пъти. В този процес пресуших цяла бутилка уиски. Започнах да разглеждам различните възможности да отговоря на писмото. Явно беше, че това е вик за помощ от даващ се. Разказът бе успял да го задържи известно време, но сега вече бе завършен. Сега той разчиташе на мен да го задържа на повърхността. Това изглеждаше съвсем разумно, като се има пред вид, че аз сам си бях навлякъл цялата история.

Ходех из къщата, из празните стаи и започнах да изключвам всички щепсели. Помните, че бях много пиян, а пиянството разтваря нови пътища за сугестивност. Затова редактори и издатели са готови да му ударят три пътиета, преди да обсъдят някой договор по време на обета.

Агентът се засмя гръмогласно, но атмосферата продължи да е скована, напрегната, неприятна.

— И моля, не забравяйте, че Рер Тори бе един прекрасен писател. Той бе абсолютно убеден в нещата, които разказваше. ФБР. ЦРУ. Те. Враговете. Има някои писатели, които притежават рядката дарба да охлажда нещата, колкото по-страстно чувстват темата си. Стайнбек я имаше, имаше я и Хемингуей и Рер Торп имаше същия талант. Когато човек навлезеше в неговия свят, всичко започваше да изглежда съвсем логично. Всичко започваше да изглежда абсолютно възможно, след като човек веднъж приемеше основното схващане за Форнитите, започваше да му се струва, че е съвсем възможно вестникарчето да има пистолет със заглушител в чантата с вестниците. Че децата на съседите са агенти на КГБ със смъртоносни капсули, скрити във възъчни кътници, готови или да изпълнят мисията си да заловят, или убият Ракне или да умрат.

Естествено, аз не приемах основното му схващане. Но ми се струваше толкова трудно да мисля. Така че започнах да изключвам нещата. Първо цветния телевизор, защото всички знаят, че те наистина излъчват радиация. В списанието бяхме публикувахме статия от уважаван учен, който изказваше становището, че радиацията, излъчвана от един домашен цветен телевизор въздейства върху мозъчните вълци на човек достатъчно, за да ги промени съвсем мъничко, но завинаги Той допускаше, че е възможно това да е причината за падането на успеха в училищата, тестовите за грамотност и математическите способности. В края на краищата кой седи по-близо до телевизора от едно дете?

Така, че аз изключих телевизора и ми се стори, че мислите ми се проявиха. Всъщност така добре се почувствах, че изключих радиото, тостера, пералнята, сешоара. Тогава си спомних за микровълновата печка и изключих и нея. Изпитах истинско облекчение, когато изключих зъбите на това проклето нещо. Беше един от ранните

модели, с размерите на къща, и вероятно беше опасно. Сега вече изолациите им са по-добри.

Мина ми през ум колко много неща има в един среден дом, които са включени в стената. Пред очите ми се появи образ на един огромен отвратителен електрически октопод, с пипала от електрически кабели, който се промъква през стените, свързан с жиците навън, а всички жици свързани с електрически централи, управлявани от правителството.

— Докато правех всичко това, в съзнанието ми имаше странна двойственост — продължи редакторът, след като бе замълчал, за да отпие от чашата си. — Отначало реагирах импулсивно на един предразсъдък. Има толкова много хора, които не биха минали под стълба или пък отворили чадър в къщата. Има баскетболисти, които се прекръстват, преди да изпълнят наказателен удар или играчи на бейзбол, които си сменят чорапите, когато не им върви. Предполагам, че в такива случаи рационалната част на съзнанието свири лош стерео акомпанимент на ирационалното подсъзнание. Ако трябва да дефинирам „ирационалното подсъзнание“ бих казал, че това е малка, облицована стаичка, дълбоко във всеки от нас, мебелирана единствено с една масичка за игра на карти, а на масичката има само един револвер, пълен с гъвкави куршуми.

Когато човек заобикаля някоя стълба на тротоара или излиза от вкъщи на дъжда, за да си разтвори там чадъра, една част от единната му личност се отделя, влиза в тази стаичка и взема револвера от масата. Понякога човек си дава сметка за две противоречащи си мисли: Да се мине под стълба е безопасно, и да не се мине под стълба също е безопасно. Но в момента, когато стълбата е отмината или чадърът е отворен — раздвоението свършва и човек отново е единно цяло.

Писателят каза:

— Това е много интересно. Би ли развил мисълта по-нататък, ако обичаш. В кой момент тази ирационална част престава да си играе с пистолета и го доближава до слепоочието си?

Редакторът каза:

— Когато въпросната личност започне да пише по вестниците, че всички стълби трябва да се свалят, защото минаването под тях е опасно.

Всички се засмяха.

— Предполагам, че стигайки до тук, ще трябва да спрем. И рационалната част е изстреляла гъвкавия куршум, когато човекът се впусне из града и започне да събаря стълби и може да нарани хората, които работят върху тях. Не е доказана лудост да заобикаляш стълбите, вместо да минаваш под тях. Не е доказана лудост да пишеш писма по вестниците, в които да казваш, че Ню Йорк е западнал, защото толкова много хора съвсем хладнокръвно минават под стълбите, по които работят хора. Но е доказана лудост, ако човек започне да събаря стълби.

— Защото това е публично действие — измърмори писателят.

Агентът каза:

— Знаеш ли, че в това има нещо, Хенри. Влязло ми е в главата това нещо, Че не бива да се палят три цигари от една клечка кибрит. Не зная откъде ми е влязло в главата, но факт. После четох някъде, че е дошло, от окопите през Първата световна война. Изглежда, че немските снайперисти са чакали противника да започне да си пали цигарите една от друга. При първото пламъче се определя разстоянието, при второто пламъче се определя отклонението при вятъра. А при третото пламъче се отнася главата на човека. Въпреки че сега зная тези подробности, пак не мога да запаля три цигари от една клечка. Част от мен ми казва, че няма значение и мога да запаля десет цигари от една клечка. Но друга част от мен — един много зловещ глас, като един вътрешен Борис Карлоф — ми казва „Ооооо, само да го направиш.....“

— Но не всяка лудост се крепи на предразсъдък, нали така? — попита смирено жената на писателя.

— Така ли? — отвърна редакторът. — Жана Д'Арк чувала божествени гласове. Някои хора си мислят, че са в плен на демони. Други виждат гремлини... или дяволи... или Форнити. Мания... ненормалност... ирационалност... побърканост... лудост. За побъркания човек реалността се е изкривила. Цялата личност започва да се реинтегрира в малката стаичка с пистолета.

Но рационалната част от мен продължаваше да е там. Кървава, насинена, бясна и доста изплашена, но продължаваше да е там, на мястото си. Непрекъснато повтаряше: „О, всичко е наред, утре като изтрезнееш пак ще включиш уредите, слава богу. Щом трябва, играй си игрички. Но нищо повече. По-далече от това не бива да стигаш.“

Този рационален глас имаше право да се плаши. Вътре в нас има една част, която изпитва много силно привличането на лудостта. Всеки, който е поглеждал надолу от висока сграда, е изпитвал слаб, болезнен подтик да скочи. И всеки, който е доближавал зареден пистолет до главата си...

— О, недей — каза жената на писателя. — Моля те.

— Добре — каза редакторът. — Моето схващане е такова: дори най-уравновесената личност е свързана със своята нормалност чрез хлъзгаво въже. Наистина вярвам в това. Веригите на рационалността са нескорошно вградени в човешкото същество.

При изключени щепсели отидох в кабинета си, написах писмо на Рег Тори, сложих го в плик, залепих марка, отидох и го пуснах. Всъщност не си спомням как конкретно съм направил тези неща. Бях прекалено пиан. Но заключих, че съм направил всичко това, защото когато се събудих на следващата сутрин, копието от писмото бе до пишещата машина, заедно с марките и кутийката с пликовете. Писмото бе такова, каквото може да се очаква от пианица. Свеждаше до това — враговете се привличаха от електричеството, не само от самите Форнити. Когато човек се отърве от електричеството, той се отървава от враговете. Отдолу бях написал: *Електричеството ти пречи да мислиш за тези неща, Рег. Интерференция на мозъчните вълни. Има ли жена ти миксер?*

— Всъщност ти си започнал да пишеш писма до вестника — каза писателят.

— Да. Написах това писмо в петък вечер. Събота сутринта станах около единадесет, бях махмурлия и едва съзнавах каква беля бях направил предната вечер. Със страхотен срам включих обратно всички уреди. Изпитах срам — и страх — когато видях какво съм написал на Рег. Претършувах цялата къща за оригинала на това писмо, надявах се с всички сили, че не съм го изпратил. Но бях го изпратил. Този ден взех решение да се взема в ръце и да оставя пиенето. Така реших.

Следващата сряда имах писмо от Рег. Една страница. На ръка. По цялото имаше рисунки с „Форнус Мало Форнит“. В средата бе написано само това:

Прав беше. Благодаря, благодаря, благодаря. Ти беше прав. Сега всичко е наред.

Рег.

Много ти благодаря.

Рег.

Форнитът е добре.

Рег.

Благодаря.

Рег.

— О, Боже — каза жената на писателя.

— Обзалагам се, че жена му направо е била бясна — каза съпругата на агента.

— Не, не е била. Това свърши чудесна работа.

— Свърши работа? — каза агентът.

— Той получил писмото ми с пощата в понеделник сутрин. В понеделник следобед отишъл в местната електрическа компания и им казал да му прекъснат електричеството. Естествено Джейн Торп изпаднала в истерия. Кухненската печка работела с ток, тя наистина имала миксер, шевна машина, пералня, комбинирана със сушилня... е, вие разбирате. Понеделник вечерта тя е била готова да ми отреже главата.

Но поведението на Рег я накарало да мисли, че аз съм чудотворец, не луд. Той седнал при нея в дневната и разговарял съвсем разумно. Казал ѝ, че съзнава, че се е държал напоследък доста странно. Знаел, че тя се тревожи. Казал ѝ, че се чувства много по-добре сега, когато електричеството е прекъснато и е готов да ѝ помогне във всички неудобства, които това причинява. Дори предложил да отидат да се обадят на съседите.

— Нали не на онези дето били агенти на КГБ и имали радий в караваната? — попита писателят.

— Да, на тях. Джейн била направо туш. Тя се съгласила да иде с него, но ми каза, че вътрешно се подготвяла за неприятна сцена. Обвинения, заплахи, истерии. Тя започнала де размишлява върху възможността да напусне Рег, ако той не се опита да се лекува. Тогава в сряда сутрин, когато ми се обади, тя ми каза, че вътрешно е взела

решение, че прекъсването на електричеството е предпоследната сламка. Още едно нещо и тя ще замине за Ню Йорк. Тя започнала да се плаши, нали разбирате. Нещата се влошавали така постепенно, че това ставало почти незабележимо, а тя го обичала, но въпреки това нещата били стигнали до момент, когато не можела да понася повече. Тя решила, че ако Рег каже дума не както трябва на съседите тя ще престане да се грижи за къщата. Доста по-късно разбрах, че тя била започнала отдалече да проучва въпроса за принудителното затваряне в лудница в Небраска.

— Бедната жена — помърмори съпругата на писателя.

— Но вечерта минала прекрасно — каза редакторът. Рег се държал много чаровно... според Джейн той наистина бил много чаровен. Не го била виждала такъв от три години. Цялата му навъсеност и прикритост, всичко било изчезнало. Нервните тикове. Несъзнателното подскачане и поглеждане през рамо, всеки път, когато се отваряла врата. Той изпил една бира и разговарял по темите, които в момента занимавали всички в онези мрачни дни — войната, възможността да се създаде армия от доброволци, вълната от насилие по улиците, закона за наркотиците.

Изникнал фактът, че той е авторът на „Фигури от подземния свят“ и те били... „очаровани“, както каза Джейн. От четиримата трима я били чели и можете да сте съвсем сигурни, че четвъртият нямало да се бави много, преди да отскочи до библиотеката и да я вземе.

Писателят с засмя и кимна. Това му беше добре познато.

— Така че — каза редакторът, — ето ги Рег Торп и жена му, без електричество, но така щастливи, както отдавна не са били...

— Добре, че не е имал пишеща машина IBM — каза агентът.

— ...а ние да се върнем към вашия редактор. Минали са две седмици. Наближава края на лятото. Вашият редактор се е отказвал от пиенето на няколко пъти и пак е започвал, но като цяло е успял да запази някакво благоприличие. Минават дните. В Кейп Кенеди се готвят да изпратят човек на луната. Новият брой на „Логан“ с Джон Линдси на корицата е по вестникарските сергии, но не се продава много добре, както обикновено. Бях пуснал една бланка за покупка на разказ със заглавие „Балада за гъвкавия куршум“ от Рег Торп, вероятна

дата на излизане на разказа януари 1970, предложена цена 800\$, каквото беше тогавашният стандарт на „Логан“ за водещ разказ.

Позвъни ми моят шеф, Джим Доугън. Дали ще мога да се кача да се видим? Отидох в кабинета му в десет сутринта, чувствах се и изглеждах отлично. Чак много късно осъзнах, че Джейни Морисън, секретарката му, приличаше на мъртвец.

Седнах и попитах Джим какво бих могъл да направя за него. Не мога да кажа, че името на Рег Торп не беше ми минавало през ум. Това, че получихме разказа, бе голям удар за „Логан“ и подозирах, че ме чакат няколко поздравления. Така че сигурно си представяте колко шашардисан бях, когато той плъзна към мен по бюрото две бланки за покупка. Разказът на Торп и една новела от Джон Ъпдайк, която бяхме определили като водеща за февруари. И на двете беше написано „Отказ“.

Погледнах към отхвърлените поръчки за покупка. Нищо не разбирах. Наистина не можех да накарам мозъкът ми да работи по този въпрос и да открие какво означава това. Бях като парализиран. Огледах се и забелязах котлона му. Джейни му го внасяше всяка сутрин и го включваше, така че той можеше да си пие прясно кафе, когато си поискаше. Това бе едно от основните занятия в „Логан“ от три години. Но тази сутрин единственото нещо, което можех да мисля, беше, ако това нещо е изключено, ще мога да мисля. Зная, че ако това нещо беше изключено, щях да мога да разбера какво става.

Аз казах:

— Какво е това, Джим?

— Страшно съжалявам, че аз съм този, който трябва да ти го каже, Хенри, — каза той. — Обаче от януари 1970 „Логан“ няма да публикува повече белетристика.

Редакторът спря, направи пауза и потърси цигара, но пакетът му беше празен.

— Има ли някой цигара?

Съпругата на писателя му подаде „Салем“.

— Благодаря ти, Мег.

Той я запали, размаха клечката, за да я загаси и пое дълбоко дим. Огънчето меко просветна в мрака.

— Е — каза той. — Сигурен съм, че Джим си е помислил, че съм луд. Аз казах: „Ще имаш ли нещо против?“ и се наведох напред и

изключех котлона му.

Устата му зяпна и той ми каза:

„Какво по дяволите, Хенри?“

„Трудно ми е да мисля, когато има такива неща, включени в контактите“ — казах аз. — „Интерференция“. И това наистина ми изглеждаше така, защото, когато изключих щепсела, започнах да виждам ситуацията много по-ясно. „Значи ли това, че съм уволнен?“ — попитах аз.

„Не зная“ — отговори той. — „Зависи от Сам и от управителния съвет. Наистина не зная, Хенри“

Можех много неща да кажа. Вероятно Джими очакваше горещо да се моля да запазя работата си. Нали знаете израза „да ти бият дузпата“? Уверен съм, че няма да разберете значението на тази фраза, докато не се почувствате начело на несъществуващ отдел.

Но аз не защитавах себе си, нито идеята да се печата разказа в „Логан“. Аз защитавах разказа на Рег Торп. Първото нещо, което предложих да го изместим напред, преди срока, от който влиза в сила решението — да го включим в декемврийската книжка.

Джими каза:

„Хайде, Хенри, декемврийският брой е целият блокиран. Знаеш го. А тук става въпрос за десет хиляди думи.“

„Девет и осемстотин“ — казах аз.

„И илюстрация на цяла страница“ — каза той. — „Избий си го от главата“.

„Е, добре, ще отрежем изкуството.“ — казах аз. — Слушай Джими, това е великолепен разказ. Може би най-добрата проза, която сме имали за последните пет години.

Джими каза:

„Прочетох го, Хенри. Зная, че е великолепен разказ. Но просто не можем да го направим. Не и през декември. За бога, Коледа е, а ти искаш да сложим под елхите в Америка разказ за човек, който е убил жена си и детето си? Трябва да си... — той спря дотам, но аз видях как погледна към котлона. Можеше да го каже на глас.

Писателят бавно кимна, очите му не се откъсваха от тъмната сянка, в която бе лицето на редактора.

— Започна да ме заболява главата. Отначало леко. Пак започна да става трудно да мисля. Спомних си, че Джени Морисън имаше

електрическа острилка за моливи на бюрото си. В кабинета на Джим имаше толкова много флуоресциращи неща. Електрическите печки. Автоматите за кафе и закуски в коридора. Когато човек се замислеше, ставаше ясно, че цялата тъпа сграда се управлява с електричество. Беше направо чудо, че някой можеше въобще да върши някаква работа. Струва ми се, че тогава започна да се прокрадва идеята. Идеята, че «Логан» постепенно запада, защото никой не е в състояние да мисли както трябва. А никой не е в състояние да мисли както трябва, защото всички бяхме скупчени в тази висока сграда, управлявана с електричество. Мозъчните ни вълни бяха съвсем объркани. Помня как тогава си помислих, че ако дойде някой лекар с един от онези електроенцефалографи, то сигурно щяха да се получат много странни графики. Сигурно щяха да са пълни с високи, остри алфа-вълни, характерни за злокачествените тумори в предната част на мозъка.

Само като си помислих за тези неща и главоболието ми се усили. Но направих още един опит. Попитах го дали поне ще постави въпроса пред Сам Вадар, нашия главен редактор, да остави разказа в януарския брой. Като белетристичното сбогуване на «Логан», ако трябва. Последният разказ на «Логан».

Джими въртеше един молив и кимаше. Ще поставя въпроса, но знаеш, че няма да мине. Имаме разказ от един писател и разказ от Джон Ъпдайк, който съвсем не е по-лош... може би дори е по-добър... и...

— Разказът на Ъпдайк не е по-добър! — казах аз.

— Добре, за бога, Хенри, не е нужно да крещиш...

— Не крещя! — изкрещях аз.

Той внимателно ме загледа. Главоболието ми вече се бе усилило много. Чувах как жужат флуоресцентните лампи. Сякаш бяха шепамухи, затворени в бутилка. Противен звук. И ми се стори, че чувам как Джени си пуска електрическата острилка. *Нарочно го правят, помислих си аз. Искат да ме объркат. Знаят, че не мога да измисля какво точно да кажа, докато тези неща са включени, така че... че...*

Джим говореше нещо, че ще постави въпроса на следващия редакционен съвет, ще предложи вместо рязко прекратяване на разказите да продължат да публикуват всички разкази, за които имам устни договори... въпреки че...

Станах, прекосих стаята и изключих осветлението.

«Защо правиш това?» — попита Джими.

«Знаеш защо го правя» — казах аз. — «Трябва да се махаш оттук, Джими, преди да са те довършили.»

Той се изправи и се доближи до мен.

«Мисля, че трябва да си починеш днес, Хенри» — каза той. — «Иди си вкъщи. Почини. Зная, че напоследък си под голямо напрежение. Искам да знаеш, че ще направя по този въпрос всичко, което мога. И аз ги преживявам нещата така, както и ти... е, почти така както и ти. Но сега трябва да се прибереш вкъщи, да си полегнеш и да погледаш малко телевизия».

«Телевизия ли» — казах аз и се засмях. Това беше най-смешното нещо, което някога бях чувал. — «Джими» — казах аз. — «Ще предадеш ли нещо на Сам Вадар от мен?»

«Какво е то, Хенри?»

«Кажи му, че на него му трябва Форнит. Пълен комплект. Не един Форнит, а десетина.»

«Форнит» — каза той и кимна. — «Добре, Хенри, непременно ще му кажа.»

Главоболието ми беше станало много силно. Едва виждах. Някъде дълбоко в съзнанието си вече се чудех как щях да кажа на Рег и как ли щеше да го приеме Рег.

«Аз сам ще пусна ордер за покупката, стига да зная на кого да го изпратя» — казах аз. «Може би Рег ще има някакви идеи. Десетина Форнити. Нека да ви посипят това място с прах от край до край. Спрете проклетото електричество, изцяло.» — Аз вървах напред-назад из офиса, а Джими ме гледаше със зяпнала уста. — «Да изключат цялото електричество, Джими, така да им кажеш. Кажи го на Сам. Никой не е в състояние да мисли с тази интерференция на електрическите вълни, не съм ли прав?»

«Прав си, Хенри, сто процента. Ти само си иди вкъщи и си почини, чу ли? Подремни или нещо такова.»

«И Форнитите. Те никак не обичат такава интерференция. Радий, електричество, все едно какво. Давайте им колбас. Кейк. Фъстъчено масло. Дали ще могат да се отпуснат средства за тези неща?» — Главоболието ми се бе свило в черна болезнена топка зад очите ми. Виждах Джими двоен, всичко беше двойно. Изведнъж страшно ми се допи нещо. Щом нямаше фурнос, а рационалната част от съзнанието

ми ме уверяваше, че няма, тогава едно питие щеше да е единственото нещо, което да ме оправи.

«Разбира се, че ще можем да осигурим средства» — каза той.

«Ти въобще не вярваш на това, което ти казвам, нали така, Джими?» — попитах аз.

— «Разбира се, че вярвам. Всичко е наред. Ти просто трябва да си идеш вкъщи и малко да си починеш.»

«Сега не вярваш,» — казах аз, — «но може би ще повярваш, когато този парцал фалира. Как, за бога, си представяш, че ще можеш да вземаш разумни решения, когато си седнал на десетина метра от машини за кока-кола, машини за сандвичи и машини за бонбони?» — Тогава ми мина през ум наистина ужасна мисъл. — «И микровълнова печка!» — креснах му аз. — «Има микровълнова печка, на която претоплят сандвичите!»

Той започна да ми говори нещо, но аз не му обърнах никакво внимание. Мисълта за микровълновата печка обясняваше всичко. Трябваше да се махна оттам. Затова толкова ме болеше главата. Спомням си, че мярнах Джейни и Кейт Янгър от отдел «Реклама» и Мърт Стронг от «Връзки с обществеността», които ме бяха зяпнали. Сигурно са ме чули, когато виках.

Моят офис бе на долния етаж. Слязох по стълбите. Влязох в офиса, изключих осветлението и си взех куфарчето. Слязох с асансьора, сложих си куфарчето между краката и си запуших ушите. Спомням си също, че другите трима-четирима души в асансьора ме изгледаха странно. — Редакторът сухо се изсмя. — Бяха се изплашили. Така да се каже. Натъпкани в една малка движеща се кутия с един явен луд, сигурно и вие бихте се изплашили.

— Е, това изглежда малко пресилено — каза жената на агента.

— Съвсем не е. Лудостта все трябва да започне отнякъде. Ако този разказ се отнася до нещо — ако може да се каже, че събитията в живота на човека се отнасят до нещо — в такъв случай тази история е за генезиса на лудостта. Лудостта трябва да започне от някъде и трябва да стигне до някъде. Като път. Или като куршум от пълнителя на пистолета. Аз бях на мили след Рег Тори, но вече бях отвъд линията. В това нямаше съмнение.

Трябваше да ида някъде, затова отидох в «Четиримата бащи», един бар на Четиридесет и девета. Спомням си, че избрах този бар,

защото в него нямаше музикбокс, нито цветен телевизор, нито много лампи. Спомням си как си поръчах първото питие. После вече нищо не помня, докато не се събудих на следващия ден в леглото си у дома. На пода имаше едно голямо петно от повръщано, а на чаршафа, с който бях завит — огромна прогорена дупка от цигара. В състоянието, в което бях, явно бях избягнал два вида много гадна смърт — от задушаване и от изгаряне. Не че щях да усетя нещо.

— Боже — каза агентът, почти с респект.

— Просто не съм бил на себе си — каза редакторът. — За първи път в живота си наистина не съм бил на себе си — но това обикновено е знак, че крайт наближава, така че на човек това не може да му се случи много пъти. Както и да е, просто човек не може да изпадне в такова състояние много често. Но всеки алкохолик може да ви каже, че да не си на себе си съвсем не е като да имаш пиански припадък. Много неща щяха да се спестят, ако беше така. Не, когато един алкохолик не е на себе си, той продължава да върши разни неща. Алкохоликът в такова състояние е деен малък дявол. Нещо като Форнит — злосторник. Той се обажда на бившата си жена и я обижда по телефона, или влиза с колата си в забранена улица и прегазва малки деца. Той напуска работа, ограбва магазин, подарява на някого венчалната си халка. Действащ малък дявол.

Това, което аз бях направил, явно си беше, че съм написал писмо. Само че това не беше писмо до Рег. Беше до мен. И не бях го написал аз — или поне според писмото не бях аз.

— А кой? — попита съпругата на писателя.

— Белис.

— Кой е Белис?

— Неговият Форнит — каза писателят почти разсеяно. Очите му бяха тъмни и отнесени.

— Да, точно така — каза редакторът, без въобще да се изненада.

Той им възстанови писмото в сладкия нощен въздух, като на съответните места подчертаваше с пръст.

Поздрави от Белис. Съжалявам, че имаш проблеми, приятелю, но бих искал от самото начало да посоча, че ти не си единственият, който има проблеми. И на мен не ми е

лесно. Мога да ти обсия клавишите на машината с
форнус, така че да имаш за цял живот, но се предполага, че
натискането на КЛАВИШИТЕ е твоя работа. Господ
ЗАТОВА е създал големите хора. Така че ти съчувствам, но
това е всичко от мен.

Разбирам, че се тревожиш за Рег Торп. Аз не се
тревожа за Торп, а за брат ми Ракне. Торп се безпокои
какво ще стане с него, ако Ракне си отиде, но това е, защото
е егоист. Цяло проклетие е да служиш на писатели, защото
те всички са егоисти. Той не се безпокои какво ще стане с
Ракне, ако ТОРП си отиде. Или стане bonzo seco. Тези неща
явно не са минавали през неговия толкова чувствителен
мозък. Но за наш късмет, всичките ни нещастни проблеми
имат едно и също краткосрочно решение и аз напрегам
ръцете си и малкото си тяло, за да ти го дам, пияни ми
приятелю. ТИ може да се чудиш какви са дългосрочните
решения. Но аз мога да те уверя, че такива просто няма.
Всички рани са смъртоносни. Това го приеми за даденост.
Понякога въжето се отпуска малко, но въжето винаги има
край. Какво от това. Благослови отпускането на въжето и
не си губи времето да проклинаш края.

Трябва ти да му платиш разказа със свои пари. Но не
с персонален чек. Торп може да има сериозни психични
проблеми, може дори да е опасен, но това не са признаци
на глупост.

— Тук редакторът спря и произнесе буква по буква: Г-л-у-п-о-с.
После продължи:

Ако му изпратиш персонален чек, той ще загрее за
девет секунди.

Изтегли осемстотин и някой друг долар отгоре от
сметката си и си отвори в твоята банка нова сметка на
името на «Арвин Пъблишинг». Обясни им, че ти трябва
чекове, които да имат вид на бизнес-чекове — да не са с
разни картинки на кучета и планински изгледи по тях.

Намери един приятел, който да е сътитуляр на сметката. Когато чековете пристигнат, напиши един за осемстотин долара, накарай сътитуляра да го подпише. Изпрати чека на Рег Тори. Това ще оправи положението за известно време.

Това е всичко.

Подпис Белис.

— Пфу — пак каза писателят.

— Когато станах, първото нещо, което забелязах, бе пишещата машина. Изглеждаше така, сякаш някой бе направил от нея дух на пишеща машина в евтин филм. Предният ден тя бе един стар черен «Underwood». Когато станах, с глава огромна, колкото цяла Северна Дакота, тя бе станала някак сивкава. Последните няколко изречения от писмото бяха нагъчкани и неясни. Погледнах по-внимателно и разбрах, че вярната ми стара машинка най-вероятно вече е свършена. Опитах как е на вкус и отидох в кухнята. На плота имаше пакет захар с лъжица в нея. Всичко бе посипано със захар между кухнята и малката бърлога, в която работех по това време.

— Хранил си Форнита — каза писателят. — Белис е обичал сладки неща. Или поне ти така си мислил.

— Да. Но колкото и да ми беше лошо от махмурлука, аз прекрасно знаех кой е форнитът.

Той щракна с пръсти.

— Първо, Белис бе моминското име на майка ми. Второ, тази фраза «bonzo seco». Това си беше наш лаф между нас с брат ми, който означаваше «луд». Още когато бяхме деца. Трето, и някак най-гадно, бе това, че бях сгрешил думата «глупост». Това е една от думите, които обикновено бъркам. Работех с един невероятно интелигентен писател, който пишеше «фризер» с в — «вризер», независимо колко пъти му го бяха оправяли редакторите. А имаше един с докторска степен от Принстън, за когото «търгаш» винаги щеше да си остане «търгаж».

Съпругата на писателя изведнъж прихна — беше объркана и развеселена.

— И аз правя такива грешки.

— Това, което искам да кажа е, че правописът на човек е неговият литературен отпечатък. Попитайте когото си поискате от

редакторите и те ще ви кажат. Не, Белис беше аз и аз бях Белис. Въпреки това съветът бе отличен. Всъщност, аз реших, че това е прекрасен съвет. Но има и още нещо — наистина подсъзнателното оставя своите отпечатащи, но там долу се намират и непознати неща. Там долу има един непознат, който знае дяволски много. Никога не бях попадал на думата «сътитуляр», поне не можех да се сетя... но ето тя беше там, и звучеше много добре, а по-късно разбрах, че някои банки дори я употребяват.

Вдигнах телефона, за да се обадя на един приятел и остра болка — направо невероятно! — прониза главата ми. Помислих си за Рег Торп и неговия радиий и бързо оставих слушалката. Отидох лично до приятеля ми, след като си бях взел душ и се бях избръснал и се огледах девет пъти в огледалото дали външно имам вид на рационално човешко същество. Въпреки това, той ми зададе много въпроси и ме огледа много внимателно. Така че предполагам, че е имало някакви знаци, които не съм могъл да скрия с душ, избръсване и хубава доза Листерин. Той не беше в нашия бизнес и това ми помогна много. В бизнеса новините се разпространяват много бързо. Освен това, ако беше в бизнеса, той щеше да знае, че Арвин Пъблишинг отговаря за «Логан» и сигурно щеше да се чуди какви ли каши се опитвам да забъркам. Но той не беше запознат с тези неща и не ми зададе никакви въпроси. Казах му, че ще опитам самостоятелна издателска дейност, след като «Логан» решава да съкрати отдела за проза.

— Той попитали те защо го наричаш Арвин Пъблишинг? — попита писателят.

— Да.

— Ти какво му отговори?

— Отговорих му, — каза редакторът със студена усмивка, — че Арвин е моминското име на майка ми.

Последва пауза и тогава редакторът продължи. До края почти никой не го прекъсна.

— И така аз зачаках бланките на чековете, от които щеше да ми трябва точно една. За да минава по-лесно времето, правех упражнения. Нали знаете — вземаш чаша, свиваш лакътя, изпразваш чашата, пак свиваш лакътя. Докато тези упражнения така те омаломощят, че паднеш напред с глава върху масата. И други неща се случваха, но тези двете най-много занимаваха съзнанието ми — чакането и свиването на

лакътя. Доколкото си спомням. Трябва да повторя това, защото голямата част от времето бях толкова пиан, че на всяко нещо, което помня, сигурно се падат петдесет-шестдесет, които не мога да си спомня.

Напуснах работа — сигурен съм, че това е предизвикало голямо облекчение у всички. Както у тях, защото нямаше да им се наложи да изпълнят екзистенциалната задача да ме уволняват поради лудост от един несъществуващ отдел, така и у мен, защото не можех да си представя, че пак ще отида в тази сграда — асансьорът, флуоресцентните лампи, телефоните, мисълта за цялото това чакащо електричество.

Написах на Рег Торп и на жена му по няколко писма през следващите три седмици. Помня писмата, които писах до нея, но не и тези, които писах до него — също като писмото от Белис, писал съм тези писма в периоди, когато не съм бил на себе си. Но в такива периоди аз все пак не се разделях със старите си навици, така както не се разделях с правописа си. Никога не пишех без индиго... и когато дойдех на себе си на следващата сутрин, копието беше на масата ми. Беше като да четеш писма от непознат.

Не че писмата бяха луди. Съвсем не беше така. Онова, което бях завършил с пост скриптума за миксера, бе много по-лошо. Тези писма изглеждаха... почти разумни. — Той спря и бавно и уморено поклати глава. — Бедната Джейн Торп. Не че нещата изглеждаха толкова зле от тяхна гледна точка. Сигурно тя си е мислела, че редакторът на съпруга ѝ върши много майсторски едно благородна работа — разсейва съпруга ѝ в неговата задълбочаваща се депресия. Вероятно си е задавала въпроса дали е добре или зле да се разсейва човек в неговите параноични фантазии — фантазии, които в един случай почти са довели до нападение над малко момиченце. Ако е било така, то тя е решила да пренебрегне негативните аспекти, защото тя самата го разсейваше. Нито пък аз съм я обвинявал за това — тя го обичаше. По някакъв свой, особен начин, Джейн Торп бе велика дама. След като бе живяла с Рег от Старите времена през Славните времена и накрая до Лудите Времена, смятам, че тя щеше да се съгласи с Белис, че човек трябва да се радва, че въжето е разхлабено и да не се хаби да проклина края му. Естествено, колкото по-разхлабено е въжето, толкова по-тежко

се пада накрая — но дори едно толкова тежко падане може да се окаже благословено. Кой би искал да умре от задушаване?

В един кратък период и двамата ми отговориха на писмата — много ведри писма... въпреки че в тяхната ведрост имаше нещо странно, нещо крайно. Изглеждаше сякаш... е, няма значение, да оставим евтините философии. Ако мога да формулирам това, което мисля, ще го кажа. Да оставим засега. Всяка вечер той играел на карти с децата на съседите и преди да започнат да падат листата на дърветата, те вече смятали Рег Тори за бог, слязъл на земята. Когато не играели на карти или на фризби, те разговаряли за литература, като Рег внимателно насочвал разговора. Бил си взел кученце и го разхождал сутрин и вечер, срещал съседи от квартала така както правите и вие, когато разхождате своето куче. Хората, които били решили, че семейство Тори са странни хора, започнали постепенно да си променят мнението. Когато Джейн споменала, че сега, когато не употребяват електрически прибори би било добре да имат помощница в домакинството, Рег веднага се съгласил. Въпросът не бил в парите — след «Фигури от подземния свят» били пълни с пари — въпросът бил, според Джейн, в Те. Те били навсякъде, Рег това си знаел, и какъв подобър агент на Те от домашна помощница, която може да иде навсякъде в къщата, да гледа под леглата и в килерите, а вероятно и в чекмеджетата на бюрото, ако не са заключени и заковани за допълнителна сигурност.

Но той й казал да не се колебае и да наеме някого, казал й, че съжaliaва, че не се е сетил по-рано, въпреки че — тя специално подчерта, че той е вършел тежката работа сам, например прането на ръка. Той имал само една молба — да не пускат жената в кабинета му.

Най-хубавото нещо от гледна точка на Джейн беше фактът, че Рег пак започнал да работи, този път върху нов роман. Тя прочела първите три глави и смятала, че са прекрасни. Всичко това започнало от момента, в който аз съм приел «Балада за гъвкавия куршум» за «Логан» — периодът преди това бил много тежък. И тя ме благославяше за всичко.

Сигурен съм, че тя бе съвсем искрена, но в благословията й нямаше топлина и ведростта в писмото й бе някак помрачена — ето, на, пак се върнахме на това. Ведростта в писмото й приличаше на

ведър ден, в който се виждат онези купести облаци, дето предвещават, че скоро ще вали страхотен дъжд.

Всички добри новини — карти, куче, домашна помощница и нов роман — и въпреки това тя бе достатъчно интелигентна и не вярваше, че той се оправя... или поне аз така си мислех, въпреки че през цялото време бях като в мъгла. При Рег бяха забелязани симптомите на психоза. Психозата е като рак на белите дробове — нито едното, нито другото не изчезва от само себе си, въпреки че и раковите пациенти и душевноболните имат хубави периоди.

Мога ли да си взема още една цигара, скъпа?

Съпругата на писателя му даде.

— В крайна сметка — продължи той и извади запалката «Ронсън», — всички признаци на идея-фикс са били около нея. Без телефон, без електричество. Всички електрически ключове били обвити в алуминиево фолио. Той поставял храна върху пишещата машина така редовно, както поставял храна в чинията на кучето. Децата на съседите смятали, че е страхотен тип, но децата на съседите не го виждали как си слага гумени ръкавици, за да вземе сутрин вестника от верандата, защото се плашел от радиация. Те не го чували да стене в съня си, нито пък им се налагало да го успокояват, когато се събуди е писъци от ужасните кошмари, без да може да си ги спомни.

— А ти, скъпа, — той се обърна към съпругата на писателя — ти се чудиш защо тя е останала при него. Въпреки че не го казваш гласно, това ти е в главата, прав ли съм?

Тя кимна.

— Да. А аз няма да предложа дълга мотивационна теза — удобството да разказваш истинска история е в това, че е достатъчно да кажеш какво се е случило и да оставиш хората сами да се чудят защо. Погледнато като цяло, никой никога не знае защо се случват нещата... особено пък хората, които казват, че знаят.

Но от гледна точка на селективното възприятие на Джейн Торп, нещата страхотно се бяха подобрили. Тя се срещнала с една негърка на средна възраст, кандидатка за домашна помощница и намерила сили да ѝ разкаже съвсем честно за особеностите на мъжа си. Жената, на име Гъртруд Рулин, се засмяла и казала, че е работила у хора с много по-големи странности. Джейн прекарала първата работна седмица на Рулин, така както прекарала първата вечер на гости у съседите — през

цялото време очаквала някой луд изблик. Но Рег я очаровал така, както очаровал децата, говорел с нея за работата ѝ в църквата, за съпруга ѝ, за най-малкия ѝ син, който, според Гъртруд бил по-ужасен от Денис-белята. Тя имала единадесет деца, но между Джими и следващия по големина имало единадесет години разлика. Той ѝ правел живота черен.

По всичко изглеждало, че Рег се оправя... или поне, ако човек гледал нещата от определен ъгъл. Но всъщност той си бил луд като преди, също като мен. Лудостта може да е гъвкав куршум, но експерт по балистика, който си разбира от работата, ще ви каже, че няма два еднакви куршума. В едното писмо на Рег пишеше малко за новия му роман и после минаваше директно на Форнитите. Форнитите като цяло и в частност Ракне. Той разсъждаваше по въпроса дали Те всъщност искат да убиват Форнити или — най-вероятно — да ги залавят живи и да ги изследват. Той завършваше с думите: «И апетитът ми и целият ми поглед върху живота се подобриха несравнимо, откакто започнахме да си кореспондираме, Хенри. Високо ценя всичко това. Искрено твой, Рег». И една бележка в пост скриптом, в която той небрежно питаше кой художник ще илюстрира разказа му. Това предизвика у мен угризения и чувство на вина, както и бърза разходка до барчето.

Рег бе пленник на Форнитите, аз — на жиците.

В писмото, което написах на Рег, само се споменаваха Форнитите — тогава аз вече само го разсейвах по този въпрос. Някакъв елф с моминското име на майка ми и моя собствен ужасен правопис не ме интересуваше кой знае колко.

Това, което бе започнало да ме интересува все повече и повече, бе електричеството, микровълните и ултракълните вълни и интерференцията на ултракълните вълни, радиационния фон и един бог знае какво още. Отидох в библиотеката и си взех книги по тези въпроси, купих си книги по тези въпроси. В тях имаше разни страхотии и разбира се на мен точно това ми трябваше.

Поръчах да ми изключат телефона и да спрат електричеството. Това помогна за известно време, но една нощ, когато залитах пиян към вратата с една бутилка уиски в едната ръка и друга, в джоба на шлифера, видях едно малко червено око да ме гледа от тавана. Боже, за миг ми се стори, че ще получа инфаркт. Отначало ми заприлича на буболечка — една огромна буболечка, с едно светещо око.

Имах газов фенер «Коулмън» и го запалих. Веднага разбрах какво е. Но вместо да изпитам облекчение, почувствах се още по-зле. Още щом го огледах отблизо, ми се стори, че усещам в главата ми да изригва болка и да преминава на вълни — като радио вълни. За миг ми се стори, че очите ми са се обърнали навътре и виждам мозъка си, виждам как клетките му започват да пушат, потъмняват, умират. Това бе димен детектор — едно изобретение, което през 1969 бе дори по-ново от микровълнова печка.

Изскочих от апартамента, слязох долу — живеях на петия етаж и по това време вече бях започнал да се качвам и слизам само по стълбите — и започнах да чукам на вратата на портиера. Казах му, че искам да махне това нещо оттам, да го махне оттам веднага, да го махне оттам тази вечер, да го махне оттам до един час. Той ме погледна така, сякаш бях напълно — извинете ме за израза — bonzo seco, и сега го разбирам. Този димен детектор беше предназначен да ме накара да се чувствам по-добре, да се чувствам по-сигурен. Сега, разбира се, те са задължителни навсякъде, но тогава се смятаха за голяма придобивка, за която плащаше асоциацията на наемателите в сградата.

Той го махна — не му отне много време — но аз забелязах погледа му и, до известна степен, разбях чувствата му. Не бях бръснат, миришех на уиски, Косата ми бе залепнала за главата, самото ми бе мръсно. Той сигурно знаеше, че вече не ходя на работа, че съм си махнал телевизора, че доброволно съм прекъснал телефона и електричеството в апартамента. Той мислеше, че съм луд.

Може и да съм бил луд, но — и аз като Рег — не бях глупав. Включих целия си чар. Редакторите трябва да имат известен чар, нали знаете. Смазах работата с десет долара. Накрая успях да позагладя нещата, но по начина, по който ме гледаха хората следващите две седмици — оказа се, че това са последните ми две седмици в сградата — разбрах, че историята е плъзнала. Особено показателен бе фактът, че нито един от членовете на асоциацията на наемателите не дойде при мен да ми каже, че съм неблагодарник. Сигурно са мислили, че ще ги подгоня с кухненски нож.

Всичко това бе съвсем второстепенно за мен тази вечер. Седях на светлината на газовия фенер, единственото осветление в трите стаи, освен светлините на Манхатън, които нахлуеха през прозорците. Седях

с бутилка в едната ръка и цигара в другата, гледах към тавана, към мястото, където се бе намирало единственото червено око на димния детектор. Мислех си за неоспоримия факт, че въпреки че бях изключил електричеството, бе останало едно нещо, свързано в мрежата... а там, където има едно, може да има и повече.

Дори и да нямаше, цялата сграда бе проядена от жици — тя бе пълна с жици така, както умиращ от рак човек е пълен със злокачествени клетки и разлагащи се органи. Като затворех очи виждах всички тези жици свити в тайните си канали, излъчващи зелени, адски светлини. А отвъд тях, целият град. Една жица, почти безвредна сама по себе си, която води до ключа за лампата... жицата зад ключа, малко по-дебела, която води към мазето, където се свързва към още по-дебела жица, а тя води надолу към улицата, към цял сноп жици, само че тези жици са толкова дебели, че всъщност стават кабели.

Когато получих писмото на Джейн, в което се споменавахе алуминиевото фолио, част от съзнанието ми усети, че тя вижда в това знак за лудостта на Рег и тази част знаеше, че аз ще реагирам така, сякаш цялото ми съзнание приемаше, че тя е права. Останалата част от съзнанието ми — до този момент тя вече бе станала по-голямата част — си мислеше: «Каква прекрасна идея!» и аз покрих всичките си електрически ключове с алуминиево фолио още на следващия ден. Не забравяйте, че аз бях човекът, за когото се предполагаше, че помага на Рег Торп. Беше направо отчайващо смешно.

В онази нощ реших да напусна Манхатън. В Адирондакс имахме старо семейно място, където можех да отида и идеята ми се струваше добра. Единственото нещо, което ме задържаше в града, бе разказът на Рег Торп. Ако «Балада за гъвкавия куршум» бе спасителен пояс за Рег в едно море от лудост, този разказ имаше същото значение и за мен — исках да го дам в добро списание. Когато свърших това, можех да се махам.

Ето докъде бе стигнала не чак толкова известната кореспонденция между Уилсън и Торп, когато работата се размириша. Бяхме като двама умиращи наркомани, които сравняват относителните преимущества на хероина и кокаина. Рег и Форнитите в пишещата му машина, аз и Форнитите в стените и двамата с Форнити в главите.

Освен това имаше и Те. Не забравяйте и Те. Не бях размотавал историята дълго по редакциите, преди да разбера, че Те включваха всички редактори на списания в Ню Йорк — не че през есента на 1969 имаше чак толкова списания. Ако ги събереш човек заедно, можеше да ги убие с един пълнител и не след дълго аз започнах да си мисля, че това е дяволски добра идея.

Трябваше да минат пет години, преди да започна да виждам нещата през техните очи. Бях извадил от релси портиера, а той бе просто един човек, който ме видя, когато нещата бяха започнали да се нажежават и беше време за коледния му бакшиш. Всички останали... иронията бе в това, че повечето от тях наистина ми бяха приятели. Джеърд Бейкър беше заместник главен редактор на «Ескуайър» в онези дни, а ние с Джеърд бяхме служили заедно по време на Втората световна война. Тези момчета не се чувстваха просто неловко, след като се сблъскваха с новия Хенри Уилсън. Те просто се ужасяваха. Ако просто бях разпратил разказа с добро придружително писмо, в което да обясня положението — или поне моята версия за положението — вероятно щях да успея да продам разказа на Торп веднага. Но не, това не беше достатъчно. Не за този разказ. Аз исках да се убедя, че на този разказ се оказва лично внимание. Така че аз тръгнах с него от врата на врата, един вонящ, посивял бивш редактор, с треперещи ръце, зачервени очи и голяма стара синина на бузата си от това, че се бях блъснал във вратата на банята в тъмното преди две вечери. Спокойно можех да бъда с надпис «На път за лудницата».

Не исках да говоря с тези момчета в техните офиси. Всъщност не можех. Отдавна бе минало времето, когато можех да се кача в асансьор и да се кача до четиридесетия етаж. Така че се срещах с тях така, както се срещат бедняците — в паркове, по стълби, а в случая с Джеърд Бейкър в една закусвалня с бургери на Четиридесет и девета улица. На Джеърд поне щеше да му е приятно да ме почерпи един свестен обяд, но отдавна беше минало времето, когато един уважаващ се салонен управител би ме пусал в заведение, където се сервира на бизнесмени.

Агентът трепна.

— Получавах нищо не значещи обещания да прочетат разказа, последвани от загрижените въпроси как се чувствам, колко пия. Спомням си — малко мъгляво — как се опитвах да обясня на един-двама, че изтичащото електричество и радиацията пречат на мисленето

на всички и когато Анди Ривърс, който беше редактор в «Американски Кръстопът», ми каза, че трябва да потърся лекарска помощ, аз му казах, че той трябва да потърси лекарска помощ.

«Виждаш ли тези хора там на улицата?» — попитах го аз. Бяхме в парка на Уошингтън Скуеър. — «Половината от тях, а може би три-четвърти, имат мозъчни тумори. Не бих ти дал разказа на Торп като част от баса. Няма да го разбереш в този град. Мозъкът ти е на електрическия стол, а ти въобще не го съзнаваш.»

Държах в ръката си копие от разказа, навито на руло. Цапнах го с него по носа, така, както човек би ударил куче за това, че е пишкало в ъгъла. После се отдалечих. Помня как той ми крещеше да се върна, викаше нещо за чаша кафе и да поговорим, но тогава минах край един магазин за плочи с високоговорители, които ревяха на тротоара и блъскаха хеви-метъл, с бели флуоресцентни лампи и гласът му се изгуби в някакъв жужащ звук вътре в главата ми. Спомням си, че си помислих две неща — трябваше да се махна скоро от града, много скоро, или щях и аз да се сдобия с мозъчен тумор, и веднага трябваше да пийна нещо.

Онази нощ, когато се прибрах в апартамента си, намерих бележка под вратата. На нея пишеше: «Искаме да се разкараш оттук, перко такъв!» Захвърлих я, без да ѝ обърна голямо внимание. Ние перковците-ветерани имаме по-важни неща, за които да се тревожим, от разни анонимни бележки от съседите.

Премислях това, което бях казал на Анди Ривърс за разказа на Рег. Колкото повече си мислех за това — и колкото повече пиех — толкова по-смислено ми изглеждаше. «Гъвкавият куршум» бе смешен и на повърхността бе много лесен за четене... но под повърхността бе много сложен. Наистина ли мислех, че в града има редактор, който да обхване историята на всичките ѝ нива? Може някога да съм мислел така, но сега, когато очите ми се бяха отворили? Наистина ли мислех, че има място да бъде разбран и оценен такъв разказ в един град опасан с жици като бомба на терорист? Господи, отвсякъде изтичаха волтове!

Прочетох вестника, докато все още имаше достатъчно дневна светлина, опитвах се да забравя цялата тъпа история и на първа страница на «Таймс» имаше статия за това как непрекъснато изчезват радиоактивни материали от атомните електроцентрали — разказът продължаваше по-нататък и теоретизираше за това как достатъчно

количество от тези вещества, попаднало в подходящи ръце, би могло да се използва, за да се направи ядрено оръжие.

Седях на кухненската маса и гледах как слънцето се скрива и в съзнанието си виждах как Те промиват плутоний, така, както някога миньорите са промивали златоносен пясък през 1849. Само че, те нямаха намерение да взривяват града. О, не. Те просто искаха да го посипят наоколо и да объркат мисленето на всички. Те бяха злите Форнити, а радиоактивният прах бе «форнус за лош късмет». Прах за най-лош късмет на всички времена.

Реших, че в крайна сметка не искам да продам разказа на Рег — или поне не в Ню Йорк. Реших да се махна от града веднага щом пристигнат чековете, които бях поръчал. Когато се махнех оттук, може бе щях да започна да го разпращам по разни литературни списания извън Ню Йорк. «Сюани Ривю» щеше да е добре като начало, мислех си аз, или може би «Айова Ривю». Можех да обясня на Рег по-късно. Рег щеше да разбере. Това щеше да реши въпроса, така че си взех едно питие, за да отпразнувам. Питието си поиска още едно питие. Другото питие поиска човека. Така да се каже. Не бях на себе си. За предпоследен път, както се оказа.

На следващия ден пристигнаха чековете на Арвин Къмпани. Напечатах един от тях и отидох при моя приятел — «сътитутляра». Последва още един от уморителните кръстосани разпити, но този път успях да се сдържа. Беше ми нужен неговия подпис. Накрая го получих. Отидох в един магазин за бизнес-услуги и поръчах да ми направят печат на Арвин Къмпани. Сложих печата на плика, напечатах адреса на Рег (бях махнал захарта от машината, но клавишите продължаваха да лепнат) и добавих кратка лична бележка, в която написах, че едва ли чек до писател някога ми е доставял такова голямо удоволствие... и това бе истина. И продължава да е истина. Трябваше ми поне един час, преди да успея да ида да го пусна — просто не можех да му се нарадвам колко официално изглежда. Никога не бихте допуснали, че един миризлив пияница, който не беше си сменял бельото в продължение на десет дни, бе успял да подготви това нещо.

Той се спря, загаси цигарата и си погледна часовника. Тогава, някак странно, така, както кондукторът обявява пристигането на влака в някой главен град, той обяви:

— Ето, че стигнахме до необяснимото. Това е моментът, който най-силно заинтригува двамата психиатри и другите служители на психиатричното отделение, с които бях свързан през следващите две години и половина от живота си. От тази част на историята те ме караха да се отрека, като доказателство за това, че съм се излекувал. Както се изрази един от тях: «Това е единствената част от твоя разказ, която не може да се обясни с погрешна индукция... след като логическото ти чувство е било възстановено.» Накрая се отрекох, защото знаех — дори те да не знаеха — че се оправям и исках да се махна час по-скоро от болницата. Мислех си, че ако не се махна скоро, ще полудея отново. Така че се отказах. Галилео го е направил, когато поставили краката му в огъня, но дълбоко в себе си никога не съм се отказвал. Не казвам, че това, което ще ви разкажа наистина се е случило, просто ви казвам, че продължавам да вярвам, че се е случило. Може би разликата е малка, но за мен е съществена.

И така, приятели мои, необяснимото:

Следващите два дни прекарах, подготвяйки се да се преместя извън града. Между другото, мисълта за това, че трябва да карам колата никак не ме тревожеше. Като дете бях чел, че вътрешността, на колата е едно от най-безопасните места по време на електрическа буря, защото гумите служат направо като идеални изолатори. Всъщност с нетърпение чаках да се кача на стария си Шевролет, да вдигна догоре прозорците и да изляза от града. Въпреки всичко подготовката ми включваше свалянето на електрическата крушка в купето, залепване на фасонката и изключване на арматурното табло.

Когато се върнах последната вечер, която възнамерявах да прекарам в апартамента си, той бе празен, ако не се смята кухненската маса, леглото и пишещата машина в бърлогата ми. Машината бе на земята. Нямах намерение да я взема със себе си — с нея бяха свързани твърде много неприятни асоциации, освен това клавишите щяха винаги да лепнат. *Нека да остане за следващия наемател*, помислих си аз — *заедно с Белис*.

Беше по залез и целият апартамент бе потънал в странна светлина. Бях доста пиян, а в джоба на палтото си имах друга бутилка, за през нощта. Тръгнах през бърлогата, защото, предполагам, съм искал да ида в спалнята. Там щях да седна на леглото и да

размишлявам за жици и радиация и да пия, докато се напия толкова, че заспя.

Това, което наричах бърлогата, всъщност беше дневната. Бях я направил работна стая, защото имаше най-доброто осветление в целия апартамент — огромен прозорец на запад гледаше чак към хоризонта. Това е чудо за Манхатънски апартамент, близко до чудото с хлябовете и рибите, но фактът си е факт — светлината я имаше. Не го поставях под съмнение, просто му се наслаждавах. Тази стая бе изпълнена с чиста, прекрасна светлина дори в дъждовни дни.

Но онази вечер светлината беше много особена. Залезът бе изпълнил стаята с червено сияние. Като светлината във фурна. Празна, стаята изглеждаше прекалено голяма. Стъпките ми плоско отекваха по дървения под.

Пищещата машина бе в средата на стаята и аз минавах край нея, когато забелязах под валяка назъбено парче хартия — това ме стресна, защото бях сигурен, че в машината нямаше хартия, когато излязох последния път да си купя бутилка.

Огледах се и се зачудих дали в апартаментата няма някой нахалник освен мен. Само дете не си мислех тогава за нахалници, крадци или скитници, а си мислех за... духове.

На стената, в ляво от спалнята, видях назъбено голо пространство. Поне разбрах откъде се е взела хартията. Просто някой е откъснал парче стар тапет.

Точно гледах нататък, когато чух зад себе си един единствен кратък, чист звук — *трак!* Скочих и се извих бързо назад с със сърце тупкащо в гърлото. Бях ужасен, въпреки че прекрасно знаех какъв е този звук — в това нямаше съмнение. Работил съм с думи целия си живот и зная звука, с който чукчето на пишещата машина удря по хартията. Дори в една пуста стая в здрача, където няма кой да удря клавишите.

Те го гледаха в тъмното, лицата им бяха размазани бели петна, нищо не казваха, бяха се скупчили едва забележимо. Жената на писателя бе стиснала ръката му здраво с две ръце.

— Усещах се... някак извън себе си. Нереален. Вероятно така се чувства всеки, който се изправи на ръба на необяснимото. Бавно се приближих до машината. Сърцето ми лудо биеше в гърлото, но съзнанието ми беше спокойно... дори ледено спокойно.

Чук! Подскочи друго чукче. Този път видях — клавишът беше на третия ред отгоре надолу вляво.

Бавно коленичих, после изведнъж мускулите на краката ми се отпуснаха и аз политнах надолу, докато най-накрая се стоварих в седнало положение пред машината, а шлиферът ми се бе разпрострял около мен като роклята на момиче, което направило най-дълбок реверанс. Машината чукна още два пъти, този път по-бързо, направи пауза, после пак чукна. Чукането отекваше по същия плосък начин, както отекваха стъпките ми.

Тапетът бе навит в машината по такъв начин, че страната с изсъхналото лепило гледаше нагоре. Буквите бяха неясни и неравни, но успях да ги разчета: пишеше *ракн*. После чукна пак и се получи думата *ракне*.

— Тогава — той се закашля и се усмихна. — Дори след толкова много години е трудно да се разкаже... просто да се произнесе. Добре. Простият факт, без никакво захаросване е следният. Видях как от машината се подава ръка. Невероятно мъничка ръчичка. Показа се между клавишите **Ф** и **Х**, на най-долния ред, сви се в юмруче и удари интервала. Машината подскочи и остави интервал — много бързо, като изхълцване, и ръчичката пак се скри някъде вътре.

Жената на агента пронизително се изкиска.

— Престани, Марша — каза меко агентът и тя престана.

— Чукането започна да става по-бързо — продължи редакторът, — и не след дълго започна да ми се струва, че чувам как съществото, което задвижва рамената на буквите започва да се задъхва, така както би се задъхал всеки, който върши тежка работа и се приближава все повече и повече до края на физическите си сили. Скоро машината започна да оставя съвсем бледи отпечатъци, повечето от буквите бяха запълнени с лепкавата субстанция, но все пак можеха да се разчетат. Пишеше *ракне* и после *у*, след това *м*, *и*, тогава буквата се закачи за лепилото. Пресегнах и освободих буквата. Не знаех дали той — Белис — щеше да успее да я освободи. Мисля, че не. Не исках да гледам как се опитва. Само юмручето ме бе извадило от равновесие. Ако бях видял целия елф, сигурно щях да полудея. И дума не можеше да става да скоча и да избягам. В краката ми не бе останала никаква сила.

Чук-чук-чук, пъшкане и задъхване от усилието, и след всяка дума мъничкото изцапано с мастило и прах юмруче се подаваше между **Ф** и

Х и удряше интервала. Не зная колко продължи всичко. Може би седем минути. Може би десет. Може би цяла вечност.

Накрая чуването спря и си дадох сметка, че вече не чувам как диша. Може би беше припаднал... може би просто се беше отказал и си бе отишъл... или може би беше умрял. Получил е удар или нещо такова. Зная само, че посланието не беше дописано. Прочетох го, всичко бе с малки букви: *ракне умира причината е момчето джими, което торп не познава кажи на торп че ракне умира момченцето джими убива ракне бел...* и това бе всичко.

Тогава намерих сили да стана и да изляза от стаята. Излязох на пръсти, на големи крачки, сякаш мислех, че той е заспал и ако стъпките ми отекуват плоско по голите дъски, това пак ще го разбуди и печатането ще започне отново... помислих си, че ако това стане, още при първото «трак» ще започна да крещя. И ще продължа да крещя, докато сърцето ми или главата ми не се пръсне.

Шевролетът ми беше на паркинга надолу по улицата, с пълен резервоар, готов за път. Седнах зад волана и се сетих за бутилката в джоба на палтото ми. Ръцете ми така трепереха, че я изпуснах, но тя падна на седалката и не се счупи.

Спомних си моментите, когато не бях на себе си и, приятели, в този момент точно това ми се искаше да стане, и така и стана. Спомням си първата глътка направо от бутилката, после втората. Помня, че включих радиото и се чу Франк Синатра, който пееше «Черна магия», която изглеждаше съвсем подходяща за случая. При тези обстоятелства. Така да се каже. Помня, че и аз пях, че пих още няколко пъти. Бях на задната редица на паркинга и виждах как светофарът на ъгъла сменя светлините си. Продължавах да мисля за плоските тракащи звуци в празната стая и избледняващата червена светлина в бърлогата. Продължавах да мисля за пъшкането, сякаш някакъв елф, занимаващ се с културизъм е закачил допълнителна рибарска тежест за клавиша със запетайката и прави коремни преси в старата ми пишеща машина. Продължавах да виждам пред себе си грапавата повърхност на обратната страна на парчето тапет. Умът ми се опитваше да разгадае какво ли се бе случило, преди аз да се върна в апартамента... искаше му се да го види — Белис — как подскача, как се вкопчва в щръкналия край на тапета до вратата към спалнята, защото това е единственото нещо в стаята, което прилича на хартия,

как увисва на него, накрая го откъсва и го отнася към пишещата машина — върху главата си, така както се носят огромни палмови листа.

Все се опитвах да си представя как той — то — е могъл да пхне листа в пишещата машина, но от всички тези мисли не изпаднах в забрава, така че продължих да пия и Франк Синатра спря, после имаше реклама за Крейзи Еди и после Сара Вон запя «Ще седна да си напиша едно писмо». И това също се отнасяше до мен, защото точно това бях правил напоследък, или поне мислех, че го бях правил до снощи, когато се случи нещо, което ми даде повод да преосмисля позициите си по въпроса, така да се каже, и аз пях с добрата стара Сара и вероятно точно тогава бях получил достатъчно ускорение, защото в средата на втория рефрен, без никакъв напън, повръщах със страшна сила, докато някой първо ме почука по гърба с длани, после дигна лактите зад гърба ми и ги отпусна и пак потупа гърба ми с длани. Беше шофьорът на камиона. Всеки път, когато ме удряше по гърба, усещах как огромна топка течност се надига към гърлото ми и се готви да се върне обратно, само че тогава той повдигаше лактите ми и всеки път, когато ми повдигаше лактите, повръщах отново и не толкова уиски, колкото речна вода. Когато успях да повдигна главата си достатъчно, за да се огледам, беше шест часа вечерта, три дни по-късно и аз лежах на брега на река Джексън, Западна Пенсилвания, на около сто километра от Питсбърг. Задницата на шевролета ми се подаваше от реката.

— Има ли още безалкохолно, скъпа? Гърлото ми е пресъхнало.

Жената на писателя му донесе мълчаливо бутилка и когато му я подаде, тя импулсивно се наведе и целуна сбръчканата му буза. Той се усмихна и очите му проблеснаха в мрака. Тя беше добра и мила жена, но блясъкът в очите му не я заблуди. Това, което ги караше да блестят така, не беше веселост.

— Благодаря ти, Мег.

Той отпи на големи глътки, закашля се и махна с ръка, за да откаже предложената му цигара.

— Достатъчно пуших тази вечер. Ще трябва да оставя цигарите. В някой следващ живот. Така да се каже.

Останалата част от моята история едва ли има нужда да се разказва. Тя страда от един съществен недостатък, от който може да

страда почти всяка история — човек може да се досети за края й. Извадиха около четиридесет бутилки уиски от колата ми, повечето празни. Аз бърборех за елфи, и електричество, и Форнити, и копачи на плутоний и форнус и сигурно съм им се сторил напълно луд, какъвто всъщност си бях.

А ето какво се е случило в Омаха, докато аз съм пътувал нагоре-надолу — според касовите бележки от бензиностанциите в жабката на шевролета — из пет североизточни щата. Всичко това, разбирате, е информация, получена от Джейн Торп в една дълга и болезнена кореспонденция, чиято кулминация бе срещата ни в Ню Хейвън, където тя живее сега, скоро след като ме пуснаха от клиниката, като награда, че най-накрая се бях отказал от историята си. В края на тази среща ние се прегърнахме и плакахме, и тогава започнах да вярвам, че за мен може да има истински живот — може би дори щастие.

Този ден около три часа следобед някой почукал на вратата на семейство Торп. Било момчето, което разнасяло телеграмите. Донесло телеграма от мен — последният елемент от нашата злощастна кореспонденция. В нея пишело:

РЕГ ЗНАМ ОТ СИГУРЕН ИЗТОЧНИК ЧЕ РАКНЕ
УМИРА СПОРЕД БЕЛИС ВИНОВНО МАЛКОТО
МОМЧЕ БЕЛИС КАЗВА ИМЕТО НА МОМЧЕТО Е
ДЖИМИ ФОВНИТ МАЛО ФОРНУС ХЕНРИ

В случай, че в главите ви мине прекрасният въпрос на Хауърд Бейкър Какво е знаел той и кога го е научил, мога да ви кажа, че знаех, че Джейн е наела домашна помощница. Не знаех — освен от Белис — че тя е имала дяволски непослушен син на име Джими. Предполагам, ще трябва да приемете това на честна дума, въпреки че, честно казано, трябва да призная, че психиатрите, които работиха с мен в продължение на две години и половина, така и не го приеха.

Когато пристигнала телеграмата, Джейн била в магазина. Тя я намерила след смъртта на Рег в един от задните му джобове. На нея били отбелязани часовете на получаване и предаване, както и добавената бележка «Няма телефон. Да се предаде на ръка». Джейн

каза, че въпреки че телеграмата била пристигнала едва предния ден, изглеждала така захабена, сякаш била най-малко от месец.

В определен смисъл тази телеграма, тези двадесет и шест думи са били истинският гъвкав куршум и аз съм го изстрелял право в мозъка на Рег Торп чак от Патерсън, Ню Джърси, а съм бил толкова пиян, че дори не мога да си спомня да съм го направил.

През последните две седмици от живота си Рег заживял с един дневен режим, който бил самата нормалност. Ставал в шест часа, приготвял закуска за себе си и за жена си, после пишел в продължение на час. Около осем заключвал кабинета си и извеждал кучето на дълга, спокойна разходка из квартала. По време на тези разходки бил много общителен, спирал да си побъбри с всеки, който го заговорел. Завързвал кучето пред едно близко кафене изпивал едно кафе, преди да продължи нататък. Рядко се връщал в къщата, преди да е станало обяд. В повечето дни се връщал около дванадесет и половина — един часа. Джейн смяташе, чедо известна степен това е бил опит да избегне бърбивата Гъртруд Рулин, защото този режим започнал да се оформя по времето, когато тя започнала да идва на работа у тях.

Обикновено обядвал нещо леко, лягал за около час, после ставал и пишел два-три часа. Вечер понякога ходел у съседите, или с Джейн или сам, понякога гледали филми с Джейн или просто седели в дневната и четяли. Лягали си рано, обикновено Рег си лягал преди Джейн. Тя пишеше, че в живота им имало твърде малко секс, обикновено неуспешен и за двамата. «Но за повечето жени сексът не е от особено значение», казваше тя, «а Рег работел пълноценно и за него това бил до голяма степен заместител. Бих казала, че при конкретните условия тези последни две седмици са били най-щастливите от последните пет години.» Едва не се разплаках, когато прочетох това.

Аз не знаех нищо за Джими, но Рег е знаел. Рег е знаел всичко, освен най-важния факт — че Джими започнал да идва на работа с майка си.

Сигурно е бил направо бесен, когато е получил телеграмата ми и започнал да разбира! Значи Те били тук, в края на краищата. Явно неговата собствена жена била една от Тях, защото тя била в къщата, когато Гъртруд и Джими били там, а никога не казала на Рег за Джими. Какво точно й беше писал той в едно по-раншно писмо? «Понякога се чудя за жена ми.»

Когато се прибрал вкъщи в деня, когато пристигнала телеграмата, Рег бил излязъл. На кухненската маса имало бележка, на която пишело «Скъпа, отивам в книжарницата. Връщам се за вечеря». Това се сторило съвсем нормално на Джейн..., но ако Джейн е знаела за моята телеграма, самата нормалност на тази бележка щеше да ѝ изкара акъла. Тогава тя щеше да разбере, че Рег е повярвал, че тя е минала на страната на врага. Рег не ходил в никаква книжарница. Отишъл в царството на пушките на, Литълджон. Купил си автоматичен пистолет калибър 45 и две хиляди патрона. Сигурно щял да си купи автомат Калашников 70, ако Литълджон е имал разрешително да ги продава. Бил твърдо решен да защитава своя Форнит, нали разбирате. От Джими, от Гъртруд, от Джейн. От тях.

Следващата сутрин всичко вървяло според установения режим. Тя си спомняше как ѝ минало през ума, че той е облякъл много дебел пуловер за толкова топъл есенен ден, това било всичко. Естествено, пуловерът бил заради пистолета. Той излязъл да разхожда кучето с пистолет, мушнат в колана на панталоните. Той не отишъл по-далече от ресторанта, където обикновено пиел сутрешното си кафе. Стигнал Право там, без да се бави по пътя и без да разговаря с никого. Завел кучето в задния двор, завързал го за перилата и тогава тръгнал към къщата си през задните дворове. Много добре знаел програмата на съседите. Знаел, че в къщата няма да има никой. Знаел къде държат резервния си ключ. Отключил си, качил се на горния етаж и започнал да наблюдава своята къща.

В 8.40 видял как идва Гъртруд Рулин, а Гъртруд Рулин не била сама. Наистина с нея имало малко момче. Необузданото поведение на Джими Рулин убедило неговия учител и представителя на просветния отдел на общината, че ще бъде най-добре за всички (с изключение майката на Джими, която искала да си почине от него), че ще е най-добре, ако изчака още една година преди да тръгне на училище. Така че Джими трябвало да повтаря още една година в детската градина, а първото полугодие бил следобедна смяна. Двете забавачки в квартала били пълни, а майка му не можела да идва у семейство Тори следобед, защото имала друг ангажимент да чисти от два до четири в противоположния край на града.

В резултат от всичко това, Джейн трябвало неохотно да се съгласи Гъртруд да води Джим със себе си, докато успее да уреди

нещо. Или докато Рег открие, което щяло да стане със сигурност.

Тя си мислила, че може би Рег няма да има нищо против — напоследък той бил толкова мил и приемал всичко съвсем разумно. От друга страна, можел да изпадне в истерия. Ако станело така, щяло да се наложи нещата да се уредят по друг начин. Гъртруд казвала, че разбира. *И, за Бога, добавила Джейн, момчето не трябва да пипа нищо от нещата на Рег.* Гъртруд я уверила, че няма. Вратата на кабинета била заключена и щяла да си остане такава.

Сигурно Торп е прекосил от единия двор в другия, така както снайперист прекосява ничия земя. Видял Гъртруд и Джейн да перат спално бельо в кухнята. Не видял момчето, бавно се придвижвал покрай къщата. В трапезарията — никой. В спалнята — никой. И тогава в кабинета, където Рег злорадо очаквал да го види, той видял Джими. Лицето на детето бе зачервено от възбуда и сигурно Рег е повярвал, че това е истински агент на Тях. Момчето държало някакъв смъртоносен лъч в ръка, насочен към писалището му... а от вътрешността на пишещата машина Рег чувал как пици Ракне.

— Може да си помислите, че приписвам субективни данни на един човек, който е мъртъв — или, да си кажем направо, че си измислям. Но не е така. В кухнята, и Джейн, и Гъртруд чували ясното пиюкане на пластмасовия космичен пистолет на Джими... Той стрелял с него из къщата, откакто започнал да идва с майка си и Джейн се надявала всеки ден, че ще му се изтощят батериите. Този звук не можело да се сбърка. Не можело да се сбърка и мястото, откъдето идвал — кабинета на Рег.

Момчето било от същото тесто като Денис Белята — ако в къщата имало стая, където било забранено да се влиза, той трябвало да влезе точно там, или да умре от любопитство. Не му отнело много време да открие, че Джейн държи ключ от кабинета на Рег над камината в трапезарията. Дали и друг път е бил вътре? Според мен, да. Джейн каза, че помни как дала портокал на момчето преди три-четири дни, и по-късно, когато почиствала къщата, намерила портокалови кори под кушетката в тази стая. Рег не ядял портокали — казал, че е алергичен. Джейн пунала чаршафа, който перяла обратно в умивалника и се втурнала към спалнята. Чуло високо пиюкане на космическия пистолет, чула как Джими крещи «пипнах те, не бягай!

Виждам те през стъклото!» и... — тя каза..., че чула някакви писъци. Висок, отчаян вик, каза тя, пълен докрай с болка.

«Когато чух това» — каза тя — «знаех, че каквото и да става, ще трябва да напусна Рег, защото всички стари истории се оказаха верни... лудостта се предаваше. Защото аз чувах Ракне. По някакъв начин това мръсно малко момченце стреляше по Ракне. Убиваше го с космически пистолет за два долара.»

Вратата на кабинета зееше отворена, ключът беше в ключалката. По-късно този ден видях до камината един от столовете от трапезарията, като отпечатыците от мазните пръсти на Джими бяха навсякъде по седалката. Той се бе надвесил над масата, където Рег печаташе на машина. Той — Рег — имаше стар канцеларски модел със стъклени водачи. Джими бе насочил дулото на пистолета си към тях и стреляше в машинката. Пиу-пиу-пиу и пурпурна пулсираща светлина излизаше от машината и изведнъж разбрах всичко, което Рег бе казвал за електричеството и въпреки че това нещо работеше с безвредни стари батерии, наистина имах чувството, че от този пистолет се излъчват отровни вълни, минават през главата ми и стапят мозъка ми.

«Виждам те вътре!» — крещеше Джими и лицето му бе пълно с момчешка радост — бе едновременно красиво и някак зловещо. «Не можеш да избягаш от Капитана на Бъдещето! Мъртъв си, пришълецо!» а онези писъци... ставаха по-слаби, по-немощни.

«Джими, престани!» — креснах аз. Той подскочи, бях го стреснала. Той се обърна... погледна ме... изплезе се и после приближи пистолета към стъклените водачи и продължи да стреля. Пиу-пиу-пиу и онази скапана пурпурна светлина. Гъртруд идваше по коридора, викаше му да спре, да се маха оттам, че ще изяде най-големия бой в живота си... И в този момент се отвори външната врата и в коридора влезе Рег, крещейки. Погледнах го внимателно, и разбрах, че е луд. Пистолетът бе в ръката му.

«Не убивай детето ми!» — изкрещя Гъртруд, когато го видя и посегна да го спре, но Рег просто я бутна встрани.

Джими дори не разбираше какво става. Той просто продължаваше да стреля с космическия си пистолет в машината. Виждах как пурпурната светлина пулсира в мрака между клавишите. И приличаше на една от онези електрически дъги, за които предупреждават, че човек не бива да ги поглежда, ако няма специални

очила, защото в противен случай могат да ти стопят ретината и да те ослепят.

«РАКНЕ» — крещеше той. — «Ти убиваш Ракне!»

И дори когато Рег се втурна през стаята, явно планирайки да убие детето, Джейн ми каза «Имах време да се почудя колко ли пъти той е бил в тази стая, стрелял е с пистолета си в машината, когато ние с майка му сме били горе да сменяме спалното бельо, да простираме дрехи, където не можехме да чуем пиукането... където не можехме да чуем онова нещо... форните... как пици вътре.»

Джими не се спря, дори когато Рег връхлътя вътре — просто продължи да стръля в машината, сякаш знаъше, че това е последният му шанс, и оттогава насам все се чудъ дали Рег не бъше прав по отношение на Те. Може би те просто се носъха наоколо и от време на време се гмурват в съзнаниъто на човек, както се прави двойно салто в басейн и те карат човека да свърши мръсната работа, а после пак се измъкват. Този, у когото са били, казва: «Кой? Аз? Направил съм какво?» И секундата, преди да пристигне Рег, крясъците от машината се бъха превърнали в кратки пронизителни писъци — и видъх как под стъклъния водач се разплисква кръв, сякаш това, което е било вътре, най-накрая е експлодирало, така, както казват би експлодирало едно живо животно, поставъно в микровълнова печка. Зная, че звучи шантаво, но аз видъх тази кръв да се плисва върху стъклото и после да се разтича надолу.

«Пипнах те», каза Джими, страшно доволен. — «Пипн...»

Тогава Рег го захвърли в другия край на стаята, той се удари в стената. Пистолетът бъ избит от ръката му, удари се в пода и се строши. Разбира се, той не представляваше нищо повече от пластмасови части и батърии.

Рег погледна в пишъщата машина и извика. Това не бъше вик на болка или ярост, въпреки че в него имаше ярост — това бъ преди всичко вик на скръб. Тогава той се обърна към момчето. Джими бъ паднал на пода и какъвто и да е бил до този момент — не смятам, че той бъше нещо повече от непослушно малко момче — сега той се бъ превърнал в ужасен шестгодишен малчуган. Рег насочи пистолета към него и това е всичко, което помня.“

Редакторът допи газираната си вода и остави кутийката встрани.

— Гъртруд Рулин и Джими Рулин помнят достатъчно, за да попълнят празнотите — каза той. — Джейн закрещяла:

„Рег, НЕ!“ и когато той се обърнал да я погледне, тя се вкопчила в него. Той стрелял в нея, натрошил ѝ левия лакът, но тя не го пуснала. Тя продължила да се бори с него, а през това време Гъртруд Рулин извикала сина си и Джими избягал до нея.

Рег избутал Джейн встрани и отново стрелял в нея. Този куршум се врязал в лявата част на черепа ѝ. Няколко милиметра по-надясно и той щял да я убие. В това няма съмнение, както няма съмнение във факта, че ако не се намеси Джейн Торп, той сигурно щял да убие Джими Рулин и много вероятно и майка му.

Всъщност той стрелял по момчето — когато Джими тичал към майка си до вратата. Куршумът преминал през левия хълбок на момчето, в посока надолу. Той излязъл от лявото бедро, без да засегне костта и минал през пиццала на Гъртруд Рулин. Имало много кръв, но нито един от тях не бил сериозно засегнат.

Гъртруд затръшнала вратата на кабинета и понесла пицциния си, окървавен син по коридора към външната врата.

Редакторът пак направи пауза, замисли се.

— Джейн или е била в безсъзнание или нарочно е предпочела да забрави това, което се случило след това. Рег седнал на стола пред бюрото си и поставил дулото на пистолета в центъра на челото си. Натиснал спусъка. Куршумът не минал през мозъка му, оставяйки го напълно парализиран, нито пък описал дъга по вътрешността на черепа му, излизайки без последствия от другата страна. Фантазията може да е била гъвкава, но последния куршум бил толкова твърд, колкото може да бъде един куршум. Той паднал напред върху пицещата машина, мъртъв.

Когато влезли полицаите, го намерили така. Джейн седяла в един ъгъл в полусъзнание.

Машината била цялата в кръв, сигурно е била пълна с кръв, от раните по главата обикновено изтича много кръв.

Кръвта била само нулева група.

Групата на Рег Торп.

И това, дами и господа, е моята история. Не мога повече да разказвам. — И наистина гласът на редактора затихна до пресипнал шепот.

Нямаше го обичайното бърбене в края на вечерта, нито дори изкуствено веселите разговори, с които гостите обикновено се опитват да тушират някоя неуместно изпусната фраза или да прикрият факта, че в един момент нещата са станали много по-сериозни от това, което е обичайно за парти.

Но когато писателят изпращаше редактора до колата му, той не успя да се въздържи да му зададе един последен въпрос.

— Разказът — каза той. — Какво стана с разказа?

— Искаш да кажеш на Рег...

— „Балада за гъвкавия куршум“, точно така. Разказът, от който тръгнало всичко. Това е бил истинският гъвкав куршум — за теб, не за него. Какво, по дяволите, станало с този разказ, който бил толкова велик?

Редакторът отвори вратата на колата си. Това бе малък „Шевет“ с лепенка на бронята, на която пишеше „Приятел не оставя приятеля си да шофира пиян“.

— Не, никога не го публикувах. Ако Рег е имал копие от него, той сигурно го е унищожил, след като е получил разписката ми и приемателното писмо — познавайки параноичните му чувства относно Тях, това би било съвсем в логиката на неговото поведение.

Когато паднах в река Джексън, у мен бе оригиналът и три ксерокопия. И четирите бяха в картонена кутия. Ако бях сложил кутията в багажника, сега щяхме да имаме разказа, защото задницата на колата ми не потъна — дори да беше потънала, поне щях да успея да изсуша листите. Но аз исках разказа да е до мен, така че го сложих отпред, до мястото на шофьора. Прозорецът бил отворен, когато съм паднал във водата. Листите... предполагам са се понесли по водата и течението ги е отнесло в морето. По-склонен съм да вярвам в това, отколкото да вярвам, че за изгнили и са се разпаднали заедно с други боклуци на дъното на реката или пък са били изядени от рибите, или пък им се е случило нещо още по-малко естетически издържано. Да вярваш, че са били отнесени в морето е много по-романтично, макар и малко по-невероятно, но по отношение на това, в което искам да вярвам, аз продължавам да съм гъвкав. Така да се каже.

Редакторът се качи в количката си и отпътува. Писателят стоеше и го наблюдаваше, докато накрая габаритите се стопиха в мрака и тогава се обърна. Мег бе там, в началото на пътеката, изправена в мрака тя му се усмихваше нерешително. Ръцете ѝ бяха плътно кръстосани пред гърдите ѝ, въпреки, че нощта беше топла.

— Ние останахме — каза тя. — Искаш ли да влезем вътре?

— Разбира се.

По средата на пътеката тя спря и каза:

— Нали в твоята пишеща машина няма Форнити, Пол?

И писателят, който често се бе чудил откъде точно идват думите каза смело:

— Абсолютно никакви.

Те влязоха, затвориха врата, а навън остана нощта.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.